

Dejavska enotnost

številka 35 / letnik 57 / Ljubljana, 8. oktober 1998

Glasil

Zveze Svobodnih Sindikatov Slovenije



Oblast propagira sindikate

Ta ponedeljek se je več sto mladih dijakov in študentov zbralo pred ministrstvom za delo in protestiralo zoper zdravstvene zavode, ki ob pomoči državnih organov izkoriščajo pripravništvo. Mlade zdravstvene delavce namreč prisiljujejo, da pripravništvo opravljajo brezplačno. Že med protestom je minister za zdravstvo s predsednico sindikata podpisal dogovor, po katerem takšno izkoriščanje mladih zdravstvenih delavcev ne bo več mogoče. Dušan Semolič, ki se je tudi pridružil protestnikom, je z zadovoljstvom ugotovil, da država že zelo mlade uči, da jih bo, ko bodo začeli delati, lahko ščitil le sindikat. Naša oblast, ki so ji sindikati trn v peti, torej delavce dobesedno sili, da se sindikalno organizirajo.

F. K.

Ministrstvo za delo nam je poslalo grafikona in tabele, v katerih so konkretni odgovori na vprašanja, kdaj se bo kdo lahko upokojil in kolikšna bo njegova pokojnina. Odgovore lahko preberete na straneh 12 in 13

Sindikati dejavnosti so pred kongresi in skupščinami. V tej številki objavljamo skupščinsko gradivo Sindikata delavcev gostinstva in turizma Slovenije (strani 4 do 6) in Sindikata obrtnih delavcev Slovenije (strani 10 in 11).

Šerbec še upa na uspeh pogajanj

Po sklepu o napovedi stavke za 20. oktober so se izvršni odbori sindikata zdravstva in socialnega skrbstva v bolnišnicah, zdravstvenih domovih, domovih za ostarele občane, lekarnah, centrih za socialno delo in zavodih za zdravstveno varstvo po vsej Sloveniji preoblikovali v stavkovne odbore. Po naših aktih bi plače morale rasti skladno s plačami v gospodarstvu, pravi predsednik tega sindikata Erih Šerbec. Oktobra lani so nekateri sindikati negospodarstva z vlado podpisali dogovor o varčevanju, pri tem pa so mnogi držali figo v žepu ter poskušali vsak zase in za določene poklice izsiliti boljše plače. Nekaterim je to tudi uspelo.

Minimalna plača v Sloveniji znaša okoli 64.000 tolarjev bruto. Na področju zdravstva in socialnega skrbstva prejema takšno plačo vsi zaposleni do koeficienta 1,62. Takšen koeficient imajo bolničarji, ki opravljajo najbolj zahtevna dela, denimo pri delu z duševno prizadetimi. Zaradi tega imajo vsi zaposleni v zdravstvu do ravni bolničarja enake plače,

kar je sramotno za državo, ki ureja plače v gospodarstvu z zakoni, poudarja Šerbec.

"Posebej želim poudariti, da stavka delavcev v zdravstvu in socialnem skrbstvu, če bo do nje prišlo, ne bo naperjena proti plačnikom zdravstvenih storitev in proti tistim, ki se bodo znašli v čakalnicah pred ordinacijami, temveč proti zakonodaji in anomalijam, kot jih povzroča politika," pravi Šerbec.

Strategijo stavke bo po pogajanjih določil stavkovni odbor, verjetno že v naslednjem tednu. Sedaj je jasno le, da se bo stavka začela z majhnimi, a učinkovitimi koraki. Po potrebi bodo pritisk stopnjevali. Kako bo stavka potekala, Šerbec noče povedati, saj bi sicer delodajalci lahko organizirali nasprotno akcijo. Predsednik sindikata pričakuje, da bodo tisti, ki dodatke že prejema, razumeli tiste, ki se zanje še borijo. Šerbec tudi upa, da bo pri pristojnih prevladal razum, tako kakor pri pogajanjih za kolektivno pogodbo za zdravstveno nego.

T. K.

Kako ujeti svetovno konkurenčnost

Sejem Sodobna elektronika je od nekdaj veljal za ogledalo elektronske industrije, ki je pred osamosvojitvijo Slovenije veljala za gospodarskega paradnega konja. Zastanek domače industrije za tisto v razvitih industrijskih državah po ocenah politikov, ki so seje odpirali, nikoli ni bil prav velik.

Čeprav je največje slovensko elektronsko podjetje, Iskra, razpadlo na veliko malih in srednjih podjetij, jedro v koncernu še živi in postaja vse močnejše. Opuščanje raziskovalnih centrov v številnih podjetjih pa pomeni zaostranje v razvoju.

Na to je opozoril tudi minister za znanost in tehnologijo Lojze

Marinček, ki je odprl letošnji sejem. Po njegovem mnenju je zaradi strokovnih napak nazadovala zlasti mikroelektronika. Minister je obljubil, da bo ministrstvo pomagalo pri oživljanju "bolj ali manj opustošenih raziskovalnih centrov v industriji" in odpiranju novih. Že v začetku prihodnjega leta naj bi oblikovali panožna raziskovalna jedra, ki bodo pomagala množici malih in srednjih podjetij pri uveljavljanju na svetovnih trgih. Za slovenska podjetja elektronske industrije pa bo pomembno tudi strateško sodelovanje s svetovno znanimi proizvajalci.

B. R.



Evidentirana Semolič in Lesjak

Konec septembra je iztekel rok, do katerega naj bi sindikati dejavnosti evidentirali kandidate za predsednika in sekretarja Zveze svobodnih sindikatov Slovenije. **Milana Utroša**, predsednika komisije za izvedbo kadrovskih postopkov, smo povprašali, koliko predlogov je komisija prejela in kdo so evidentirani kandidati.

Povedal je, da je konec septembra res potekel rok za evidentiranje kandidatov za nosilne funkcije v ZSSS. Po posebnem pravilniku, ki ga je sprejela konferenca ZSSS, so bili sindikati dejavnosti nosilci evidentiranja. Pri njih so se zbirali vsi predlogi, ki so jih dajali sindikati podjetij ter zavodov in območni odbori sindikatov.

Do izteka roka je komisija za izvedbo kadrovskih postopkov prejela le predloge tehle sindikatov dejavnosti: Sindikata družbenih in državnih organov Slovenije, Sindikata delavcev finančnih organizacij Slovenije, Sindikata kmetijstva in živilske industrije Slovenije, Sindikata komunalnega in stanovanjskega gospodarstva Slovenije, SKEI, Sindikata obrtnih delavcev Slovenije, Sindikata tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije Slovenije, Sindikata delavcev trgovine Slovenije, Sindikata delavcev v vzgojni, izobraževalni in raziskovalni dejavnosti Slovenije, Sindikata zdravstva in socialnega skrbstva Slovenije in Sindikata poklicnih gasilcev Slovenije.

Prav vsi naštetih sindikati so za predsednika evidentirali Dušana Semoliča, za sekretarja pa Rajka Lesjaka. Za sekretarja sta bila evidentirana še dva kandidata, ki pa na kandidaturo nista pristala. Utroša je še povedal, da je Sinles komisijo obvestil, da kandidatov nima. Sindikat gradbincev pa je po izteku roka sporočil, da je evidentiral ista dva kandidata kot sindikati, ki smo jih že našli.

Na tej podlagi je komisija, ki vodi kadrovske postopke, dala v nadaljnji postopek le oba evidentirana kandidata, torej Dušana Semoliča in Rajka Lesjaka.

V kandidacijskem postopku, ki naj bi trajal do konca oktobra, bodo organi sindikatov dejavnosti odločili o tem, komu bodo dali podporo, komu pa ne. Na tej podlagi bo svet ZSSS na seji, ki bo v novembru, določil predlog kandidatne liste.

Rok za evidentiranje članov novega nadzornega odbora poteče konec oktobra. Komisija bo o kandidatih za člane nadzornega odbora odločala predvidoma 3. novembra.

F. K.

Državni svet ni zadržal sprememb zakona o zavarovanju brezposelnih

Čeprav je predlog odločilnega veta na spremembo zakona o zavarovanju za primer brezposlenosti Dušan Semolič utemeljil s številnimi razlogi, tudi neskladnostjo z ustavo, državni svetniki tega niso sprejeli. Sporne pa niso bile vse spremembe, ampak zlasti tiste, ki skrajšujejo čas, ko imajo brezposelni pravico do denarnega nadomestila. Za odločilni veto je namreč glasovalo le devet svetnikov, proti jih je bilo kar 17, štirje pa so se glasovanja vzdržali.

Za odločilni veto so glasovali vsi štirje predstavniki delojemalcev: **Dušan Semolič**, **Albert Vodovnik**, **Vekoslav Krašovec** in **Dušan Rebolj**, od drugih pa: **Branko Grims**, **Jože Ilc**, **Darko Kavre**, **Branko Matkovič** in **Milan Zver**. Proti so bili predstavniki delodajalcev (**Božo Kuharič**, **Borut Meh** in **Cvetana Rijavec**), čeprav so člani ZLSD ali blizu te stranke.

Kot nam je povedal **Dušan Semolič**, se zaradi vladne propagande v javnosti krepki prepričanje, da so brezposelni za svoj položaj krivi zlasti sami in da je med njimi veliko lenuhov. Brezposelni naj bi tako izkoriščali radodarnost države, ki jim daje preveliko pomoč. Zaradi vsega tega je vlada bila dolžna narediti red.

Resnica je seveda ta, da bo skrajšanje časa, v katerem imajo brezposelni pravico prejemati denarno nadomestilo, najbolj prizadelo starejše od 40 let. Ker zanje na trgu ni razpoložljivega dela in ker se še ne morejo upokojiti, bodo odslej v zelo težkem materialnem položaju, večinoma bodo odvisni od svojcev, nekateri pa tudi od socialnih pomoči.

O tem, kaj je za te brezposelne mogoče še narediti, bodo organi ZSSS razpravljali v prihodnjih dneh.

F. K.



Protestne akcije sindikata zdravstva in socialnega varstva ter mladih pripravnikov so z udeležbo podprli tudi predstavniki ZSSS. Minister se je s predsednico sindikata dogovoril kar na kraju samem.

Protest, ki je takoj dal sadove

Ta ponedeljek se je pred ministrstvom za zdravstvo zbralo več sto dijakov in študentov. V organizaciji Sindikata zdravstva in socialnega varstva so protestirali zoper to, da zdravstveni zavodi izkoriščajo njihovo pripravništvo – opravljajo ga namreč volontersko. Udeležba bi verjetno bila še veliko večja, če ne bi ravnatelj svojim dijakom dovolili, da se protesta udeležijo le prek delegatov.

Kot smo v preteklosti že večkrat slišali, je položaj pripravnikov v zdravstvu mogoče primerjati z novodobnim suženjstvom. V tako slabem položaju naj bi bili zaradi tega, ker čeprav opravljajo pravo delo, tudi nadaljujejo šolanje. Ker je delo šolanje, ga ni bilo treba plačati. Številni pripravniki so dosedaj delali od šest do dvanajst mesecev, za to pa niso prejeli plačila in tudi stroškov prevoza na delo in drugih stroškov, do katerih so zaposleni upravičeni, jim zdravstveni zavodi praviloma niso plačevali.

Na ta način so zdravstvene ustanove vsako leto izkoristile prek tisoč pripravnikov. Prisilile so jih k temu, da so »prostovoljno« pristali, da bodo pripravništvo opravljali volontersko.

Narekovaj smo postavili zaradi tega, ker so delodajalci pripravnikom dopovedovali, da jim tudi s takšnim pripravništvom delajo uslugo, saj jim z njim dajejo možnost končanja šolanja in opravljanja strokovnega izpita.

Protestna akcija je dala takojšnje sadove, saj sta minister za zdravstvo **Marjan Jereb** in predsednica Sindikata zdravstva in socialnega varstva **Nevenka Lekše** podpisala dogovor o izvajanju pripravništva v zdravstvu. Za socialno varstvo bo treba podoben dogovor še skleniti.

Po tem dogovoru bodo zdravstveni zavodi vsako leto do konca marca poslali ministrstvu podatek o številu prostih pripravniških mest. Zavodi bodo s pripravniki sklenili pogodbe o zaposlitvi, ki bodo zaradi zakonodaje in kolektivnih pogodb morale vsebovati tudi plačilo.

Podpisani dogovor volonterskega pripravništva seveda še ne bo izkoreninil. Sindikatu pa dogovor omogoča, da bo takšno izkoriščanje mladih zdravstvenih delavcev v zdravstvenih zavodih lahko učinkovito preganjal, tudi z inšpektorji.

F. K.



Kdo si v resnici želi socialni dialog

Glede na mojo javno obljubo, da bom na "analize in komentarje" mojega ravnanja s strani g. Lesjaka

poslej redno odgovarjal in poskušal tudi z moje plati razkrivati globokotne trditve g. Lesjaka, mi dovolite nekaj pojasnil in celo komentarjev njegovega pisanja v zadnji številki Nove Delavske enotnosti.

Res je, da se zadnjega posveta Zveze svobodnih sindikatov Slovenije o pokojninski reformi nisem udeležil, ker sem bil povsem in v celoti zaseden s proračunskim usklajevanjem, na katerem sem se z vsemi močmi boril za čim večji delež socialnega to-

Okrogla miza delojemalcev iz petih evropskih držav

V okviru mednarodne delavnice o modernizaciji trga delovne sile in vlogi socialnih partnerjev pri zaposlovanju, ki je minuli teden dva dni potekala v Mariboru, o čemer smo v Novi Delavski enotnosti že poročali, so pripravili tudi tri ločene okrogle mize. Na njih so predstavniki ministrstev za delo, delodajalskih organizacij in sindikatov iz Slovenije, Madžarske, Irske, Danske in Avstrije izmenjali izkušnje in poglede na sodelovanje socialnih partnerjev na področju zaposlovanja. Uvodoma lahko ugotovimo, da je praksa v teh državah zelo različna. V Avstriji je takšen red, da je socialno partnerstvo urejeno z zakonom, na Irskem pa se o vsem dogovorijo šele med pogajanj. Za Slovenijo pa lahko ugotovimo, da sindikati s sedanjim partnerstvom niso niti malo zadovoljni. Povejmo še, da je delavnico v sodelovanju s programom Evropske komisije TAIEX pripravilo ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

Kaj je socialni dialog?

Zelo zanimiva je bila razprava na okrogli mizi delojemalcev iz petih držav, od katerih so tri v Evroski uniji, dve pa si vanjo prizadevata vstopiti. Razpravo na tej okrogli mizi je vodil Gregor Miklič iz Zveze svobodnih sindikatov Slovenije. Vprašal se je, kaj je pravzaprav dialog med socialnimi partnerji. Ali je to pogovor med njimi? Ali je to izmenjava informacij in stališč? Ali pa je socialni dialog samo poglobljen dialog med socialnimi partnerji o odprtih vprašanjih in sprejemanje skupnih stališč?

Gregor Miklič je nato izpostavil še eno vprašanje, ki se je izkazalo za izjemno zanimivo in aktualno. Kako posamezni socialni partner pride do svoje vloge v socialnem dialogu? Ali mu jo "poklonijo" drugi socialni partnerji? Ali mu jo daje zakon, ki ga je sprejel parlament? Ali pa si morajo sindikati, če želijo biti v socialnem dialogu, svojo vlogo priboriti? Miklič je

larja v proračunu, kar je bilo organizatorjem posveta tudi pojasnjeno. Vendar g. Lesjaka to seveda ne zanima, kajti očitno mora po njegovem mnenju vedno, kadarkoli se sestanejo sindikalni veljaki njegovega formata, minister pustiti vse obveznosti in ponižno prihiti k njim. Prav nobeno opravičilo ne velja. Iz komentarja sekretarja Zveze svobodnih sindikatov Slovenije se zdi, kot da je zanje zelo neprijetno, če se je minister udeležil nekaterih razprav panožnih sindikatov ZSSS, in da je v minulih 15 dneh skupaj opravil več takšnih razprav tudi z drugimi sindikati. Morda mu ni všeč, da je bil dialog med ministrom in sindikati, na katerih on ni bil prisoten, strpen in razumevač, morda se boji, da bi se na koncu celo sporazumeli o pokojninski reformi, kar pa očitno ni v njegovem interesu.

"Bojazen" g. Lesjaka, da si pri razpravah o pokojninski reformi nismo stali nasproti, je upra-

Sindikati si morajo svojo vlogo v socialnem dialogu izboriti sami

k temu takoj dodal slovensko izkušnjo: "Sindikatom pri nas ni vloge, ki jo imajo v socialnem dialogu, nihče poklonil. Izboriti smo si jo morali sami!"

Gregor Miklič je to tudi ponazoril: "Vlada kaže interes za socialni dialog, ker se zaveda njegovega pomena. Hkrati pa bi bili predstavniki vlade najbolj zadovoljni, če bi socialni partnerji na pogajanjih najprej prisluhnili stališčem vlade, nato pa spili kavico in se razšli. Zelo pomembno vprašanje, ki ga je odprl Miklič, je tudi vprašanje odgovornosti socialnih partnerjev za tisto, kar se dogovorijo.

Odgovornost za sprejem socialnega sporazuma

Sicer pa se po Mikličevih beseda na pogajanjih med socialnimi partnerji v Sloveniji močno krešjejo mnenja. Lep primer tega so pogajanja o socialnem sporazumu, ki so se začela leta 1990, prvi socialni sporazum pa je bil podpisan za leto 1995. Naslednje leto je socialnim partnerjem zopet uspelo podpisati socialni sporazum, za letošnje leto pa ga ponovno nimamo in za naprej pogajanja še trajajo. "Kakšna je v zvezi s tem odgovornost socialnih partnerjev? Vsi se zavedamo, da je takšen sporazum treba skleniti, vendar nobena stran ni pripravljena odstopiti od svojih stališč."

Miklič je opozoril tudi, da socialni dialog ne sme potekati samo na državni ravni, temveč tudi na lokalni ravni in na ravni podjetij, pa tudi na nadnacionalni ravni, ko gre za multinacionalne družbe.

Po Mikličevih besedah je izjemno pomembno tudi usposabljanje socialnih partnerjev za socialni dialog. "Vlada in delodajalci imajo velikokrat podatke in informacije, do katerih sindikati po legalnih poteh ne moremo priti. Če sindikalisti ne bi imeli svojih virov, bi v socialnem dialogu težko enakopravno sodelovali.

Tam, kjer deluje več sindikatov, pa se pojavlja v socialnem dialogu še en problem: kako ob pogojih sindikalnega pluralizma združiti vse

organizacije delojemalcev na en imenovalec. Če organizacije delojemalcev v zvezi z bistveni vprašanji niso enotne, v pogajanjih z vlado in delodajalci ne morejo doseči zelenih rezultatov.

Bi tudi pri nas potrebovali delavsko zbornico?

Razprava je pokazala, da so izkušnje socialnih partnerjev iz petih držav zelo različne. Medtem ko denimo v Avstriji v socialnem dialogu sodelujejo samo delodajalci in delojemalci, so na Irskem enakopravni socialni partnerji tudi nevladne organizacije in različna združenja civilne družbe, po potrebi pa na pogajanjih sodeluje tudi vlada. Na Madžarskem je podobno kot pri nas enakopraven partner v socialnem dialogu tudi vlada, ki ima marsikdaj prevladujočo vlogo.

Izkušnje o tem, kdo so socialni partnerji in kako potekajo pogajanja, so iz države v državo različne. Denimo v Avstriji se najprej med seboj dogovorijo delodajalci in delojemalci, ki nato s svojimi dogovori seznanijo vlado. Avstrijski sindikalisti menijo, da o enakopravnem socialnem dialogu sploh ni mogoče govoriti, če si morajo svojo vlogo v njem sindikati izboriti sami. Enakopravno vlogo v dialogu mora socialnim partnerjem zagotoviti zakon. Na Irskem nimajo strogo določenih pravil, po katerih naj bi potekal socialni dialog, temveč si jih partnerji določajo sproti glede na vsebino pogajanj.

Miroslav Garb iz sindikata KNSS Neodvisnost pa je menil, da je pri nas nasploh težko govoriti o socialnem dialogu, saj so se v zadnjih letih zmanjšale samo pravice delavcem. To pa ni partnerski odnos. Na osnovi avstrijskih izkušenj je Garb predlagal, da bi v Sloveniji ustanovili delavsko zbornico, sindikatom pa bi morala država zagotoviti formalni ali neformalni vpliv na imenovanje ministra za delo, družino in socialne zadeve.

Bi veljalo socialni dialog urediti z zakonom?

Metka Roksandić iz ZSSS je predlagala, naj bi socialni dialog uredili z zakonom, ki bi del pristojnosti ministrstva za delo prenesel na upravni odbor Republiškega zavoda za zaposlovanje. Pri območnih enotah zavoda za zaposlovanje pa naj bi ustanovili odbore za zaposlovanje, v katerih bi sodelovali vsi socialni partnerji. Po besedah Roksandićeve bi bilo tudi koristno, če bi minister za delo, družino in socialne zadeve podpisal s socialnimi partnerji pri nas, še zlasti pa s sindikati, takšen protokol, kakršnega je podpisal z evropskih komisarjem za zaposlovanje.

Razprava na okrogli mizi delojemalcev iz petih držav je pokazala, da imajo sindikati v domala vseh državah podobne probleme, le pri njihovem reševanju imajo različne uspehe. To pa je v največji meri odvisno od razvitosti in kulture socialnega dialoga, ki je povezana tudi s tradicijo.

mag. Anton Rop

T. K.

Na Pošti Slovenije so svet delavcev ustanovili marca leta 1995, po razdružitvi Telekoma in Pošte. Svet ima 23 članov ob 5520 zaposlenih, v njem so predstavniki vsake poslovne enote, vendar po več članov iz večjih. Tako ima poslovna enota Ljubljana štiri predstavnike v svetu delavcev, druge enote po dva, le Trbovlje enega samega. Trboveljska enota se je sicer že pridružila poslovnim enotam Ljubljana, vendar je njihov delegat v svetu delavcev ostal njegov član. Pretežni lastnik Pošte Slovenije je država, se pa pripravlja postopek lastninjenja in vlada je dala soglasje za lastninjenje okoli 25 odstotkov njenega lastniškega deleža.

Ravnovesje med zaposlenimi in upravo

Na Pošti Slovenije so svet delavcev izvolili po razdružitvi Telekoma in Pošte - Prihodnjo pomlad se mu že izteče prvi mandat

Tako nam je na kratko predstavil svet delavcev, ki mu v prihodnjem letu poteče prvi mandat, njegov predsednik Jože Marčič, sicer upravnik pošte v Izoli.

Delujete po "pravilih" soupravljanja v javnih podjetjih, kar pomeni nekaj manjše oziroma drugačne pristojnosti sveta delavcev....

Da, mislim, da je tako, vendar se v ta sistem nisem nikoli poglobljajal. Pri samem delu sveta pa ne opazimo, da bi bili pri sodelovanju v upravljanju kaj omejeni. Imamo vse kompetence, da sodelujemo pri odločanju o določenih vprašanjih, ki jih podjetje sprejema.

Poslovniki ste sprejeli, ali je v njem kaj posebnega, specifičnega?

Poslovník je bil usklajen z vodstvom pošte. Oni so dali nanj svoje pripombe, pomagali so nam tudi naši hišni strokovnjaki, da smo zadevo pravno uredili. Sam poslovnik ne vsebuje nobenih posebnosti.

Ali ste sklenili participacijski dogovor?

Mislím, da je podpisan. Moram povedati, da sem prevzel vodenje sveta delavcev leta 1997, ker je takratna predsednica sveta odšla iz podjetja.

Zanima nas, ali ste si izborili in zapisali v dogovor kaj več od v zakonu zapisanih pravic. Na primer, da k več zadevam dajete soglasje, ali da svet samostojno razpolaga s sredstvi, ki mu zakonsko grede za "obratovanje"?

Način financiranja sveta delavcev in izobraževanja njegovih članov je zapisan natančno po zakonu. Sredstva za sejnine, izobraževanje, potne stroške so na ravni podjetja zagotovljena po ključu, ki ga odreja zakon. Za izplačilo zadošča predhodni dogovor z upravo o tem, kdaj se bomo izobraževali, koga bomo poslali na tečaje ali seminarje. Uprava dozdaj nikoli ni nasprotovala ne številni udeležencev, ne izobraževanju izven družbe, ne višini teh stroškov. Moram reči, da ima

uprava dober posluš za soupravljanje.

Odnos med sindikatom in svetom delavcev...

Ta je zelo jasen, res pa je, da se določena vprašanja prepletajo preko predstavnikov sindikata, ki so člani sveta delavcev. Član sveta delavcev je tudi predsednik sindikalne konference, ki je hkrati še član nadzornega sveta podjetja.

Ali ima svet delavcev odbore, denimo odbor za poslovanje, za socialo, delovne pogoje itd.?

Nimamo jih. V Pošti Slovenije ne čutimo potrebe po teh odborih, ker nimamo tako izrazitih problemov, zaradi katerih bi jih morali oblikovati. Tudi naši delavci na terenu, poštarji, imajo kar dobre delovne pogoje. Trudimo se čim bolj olajšati njihovo delo. Zmanjšujemo število motoriziranih delovnih mest in uvajamo avtomobilsko dostavo. Zato se je v zadnjih letih zmanjšalo število obolelih in delovnih invalidov med poštarji.

Delavskega direktorja imate?

Nimamo, eden od razlogov je nedokončano lastninjenje, drugi pa, da po njem še ne čutimo potrebe.

Ali imate dogovorjeno pravico, da svet delavcev soglasja z izbiro kadrovskega direktorja, ki pri vas očitno opravlja tudi posle delavskega direktorja?

O tem vprašanju še nismo nikoli govorili, ne v svetu ne z upravo. Mislím pa, da bi se lahko dogovorili, ko se bo pokazala potreba po izbiri novega direktorja splošno-kadrovskega sektorja.

Je v svetu delavcev kateri od članov profesionalno zaposlen? Ali imate morda zaposlenega kakega strokovnega delavca?

Nihče ni profesionalce, imamo pa tajnika sveta delavcev.

Ali imate člani sveta sejnine?

Člani sveta delavcev smo plačani za svoje delovanje, kot to dopušča zakon o soupravljanju. Seje imamo večinoma na sedežu družbe v Ma-

riboru, lahko pa kraj spremenimo na našo pobudo ali pobudo generalnega direktorja. Pri prevažanju delegatov v Maribor se vedemo racionalno: tisti član, ki ima službeno vozilo, pelje še druge člane s svojega območja.

Sveti delavcev se imajo možnost posvetovati z zunanjimi strokovnjaki za posamezna področja, denimo za ekonomske ali pravne zadeve. Ali kdaj izkoristite to možnost, denimo pri sindikatu, ki ima strokovno podkovanе kadre?

Svet delavcev še ni iskal nasvetov

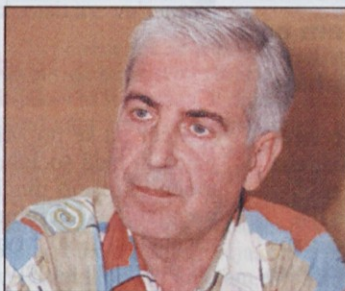
imamo pa tudi pravico do korespondenčnih sej.

Da bi kot predsednik sveta delavcev obiskovali posamezne poslovne enote, se tam pogovorili z ljudmi, tega pa ne počnete?

Seveda, to je že po funkciji moja dolžnost in za to mi je tudi odmerjen čas med rednim delovnim časom.

Ali imate upravniki pošt sklenjene individualne pogodbe o delu?

Ne, plačan sem po kolektivni pogodbi. Sem pa del tistega mehanizma, ki mora prvi reagirati na določene



Jože Marčič: Ker v Pošti Slovenije ni izrazitih problemov, zaposleni zaenkrat ne čutimo potrebe ne po profesionalizaciji v svetu delavcev ne po izvolitvi delavskega direktorja. Tudi odborov sveta delavcev, ki bi bedeli nad posameznimi interesnimi področji, nimamo.

pri zunanjih svetovalcih. Pravzaprav jih nismo niti potrebovali, saj nam vodstvo daje zelo temeljita poročila in analize o poslovanju in drugih dogodkih na ravni družbe. Sodelujemo pa z ZSSS, kadar potrebujemo nasvet ali pri programih izobraževanja, ki jih izvajamo vsako leto.

Kdo določa čas sej sveta delavcev?

Po poslovniku naj bi se sestajali enkrat mesečno, v resnici pa se po potrebi, nekako na vsaka dva meseca. Termin usklajamo z upravo. Določen del dnevnega reda zapolni vodstvo Pošte, drugi del pa mi. Tak primer je bila ustanovitev hčerinskega podjetja Elektronsko pismo Pošte Slovenije, ki bo začelo delovati prvega novembra letos. Svet delavcev se je sestel zaradi te poslovne poteze, saj mora po zakonu vodstvo obvestiti zaposlene o nameri širjenja dejavnosti.

Kako razpršenost podjetja vpliva na delovanje sveta delavcev, na medsebojno komuniciranje članov sveta delavcev?

Mislím, da nima slabega vpliva. Člani smo dobro informirani v pisni obliki. Če se je treba posvetovati, se pogovorimo po telefonu,

stvari, seveda v sporazumevanju tako na svetu delavcev kot na upravi.

Mnogi predsedniki svetov delavcev čutijo potrebo po profesionalizaciji. Vi ne?

Osebnostne potrebe ne čutim, ker v pošti še ni nastal položaj, da bi se morali v tolikšni meri ubadati s temi vprašanji. Dokler bo vodstvo imelo posluš in dokler bodo stvari teklo urejeno, ne bomo stremeli po profesionalcih. Čeprav bi bilo to potrebno glede na našo velikost. V taki masi ljudi se seveda pojavljajo problemi, vendar jih zaenkrat obvladujemo.

Vam je dve leti vodenja sveta delavcev dovolj, ali pa se boste nemara ponudili še na naslednjih volitvah?

Z veseljem opravljam to funkcijo, ker čutim, da ljudje potrebujejo nekaj, kar jih povezuje. Če mi bodo zaposleni znova zaupali ta mandat, ga bom sprejel. Konec koncev se človek v dveh letih šele nekaj nauči in tega znanja ne mislim zapreti v predal....

Ali ste bili na sindikalnih izobraževalnih seminarjih?

Na vsakem, tudi na občinski ravni. Za izobraževanje članov svetov delavcev pripravimo njim prilagojen program skupaj z izvajalcem, ZSSS.

Ali kaj širite poznavanje pomena soupravljanja med zaposlene?

Člane sveta delavcev smo obogatili z literaturo, iz katere črpajo, kar potrebujejo za delo z ljudmi v enoti. Že prej sem povedal, da smo zavezani, da se gibljemo med zaposlenimi....

Eno je zbiranje podatkov, pobud, vprašanj zaposlenih, drugo pa izobraževanje zaposlenih o pomenu in delu soupravljanja....

Mislím, da člani sveta delavcev zaposlene neposredno informirajo o posameznih zadevah. Po drugi strani pa svet delavcev zaposlene obvešča preko našega glasila Poštni razgledi. Tu objavlja napovedi sej in sklepe s sej sveta delavcev.

**Pogovor
s predsednikom
Sindikata delavcev
gostinstva in
turizma Slovenije
Iztokom Bratožem**

V boju za pravice delavcev je bil sindikat uspešen

Na vprašanje, kako se je v Sloveniji začelo razvijati igralništvo in zakaj prav v Novi Gorici, je Bratož odgovoril: "V Novi Gorici se je ta dejavnost začela razvijati v hotelu Park. Očitno se je zamisel o tem, da bi v Novi Gorici začeli razvijati igralništvo, porodila v krogu takratnega direktorja Hotelsko-gostinskega podjetja Gorica Danila Kovačiča, ki je na tem področju zaznal tržno nišo."

Hitovci so plačani kar dobro

Tako se je v sodelovanju s portoroško igralnico, ki je dajala znanje, v Novi Gorici začelo razvijati igralništvo, ki se je čedalje bolj širilo tudi po Sloveniji. Novogoriški igralničarji so odprli igralnice v Rogaški Slatini, Kranjski Gori, Tolminu, na Bledu in v še nekaterih krajih. Kmalu pa so tudi nekdanji hotel Argonavi v Novi Gorici preuredili v igralnico Perla, ki se je spremenila v največji zabavišni center v tem delu Evrope. Vsak dan obišče to igralnico okoli 2600 obiskovalcev, ob koncu tedna pa celo do 7500. V Novi Gorici imajo trenutno dve igralnici, ki ju vsak dan obišče okoli 4000 ljudi, čez vikend pa okoli 8000 do 10.000. Obe igralnici je v enem dnevu obiskalo že tudi 11.000 obiskovalcev, kar je rekord. Za obisk Perle je takšno zanimanje, da je odprta 24 ur na dan. Zaprta je samo dvakrat na leto: za božič in ob Hitovem dnevu.

Poleg igralništva se v Hitu ukvarjajo tudi z gostinstvo in turistično-agencijsko dejavnostjo. Skupaj je v podjetju zaposlenih 1450 delavcev. Hit s svojo dejavnostjo zagotavlja delo in zasluge še nekaj tisoč ljudem v Novi Gorici in okolici, saj vse osnovne materiale za svojo dejavnost nabavlja na domačem trgu. Poleg tega pa tuji gosti, ki jih Hitove igralnice privabijo v Novo Gorico, veliko potrošijo tudi v trgovinah, v različnih gostinskih lokalih, na bencinskih črpalkah, v storitvenih obratovalnicah in drugje.

Delo v podjetju, ki posluje in sprejema goste noč in dan, zagotovo ni lahko. Kako pa so delavci nagrajeni za svoje zahtevno delo? "Za slovenske razmere so plače relativno dobre, čeprav se zadnje dve leti zmanjšujejo. Zaradi izjemno uspešnega poslovanja podjetja so seveda plače nad kolektivno pogodbo tako v igralniškem kot v gostinskem delu," pojasnjuje Bratož. "Poleg osnovne plače, ki je nad kolektivno pogodbo, pa prejemamo zaposleni po panožni kolektivni pogodbi in po pravilniku o plačah v podjetju tudi razne dodatke, ki lahko znašajo do 48,6 odstotka osnovne plače."

V Hitu tudi sicer spoštujejo kolektivno pogodbo. "Delavci so bili kritični le do izplačila regresa, saj je bil izplačan v višini 102.000 tolarjev bruto, čeprav bi lahko bil višji. Delavci so menili, da si uprava ni ustrezno razlagala panožne kolektivne pogodbe."

Zaposleni v Hitu lahko v počitniških objekti podjetja na morju in v hribih letujejo po

Naš sogovornik Iztok Bratož je predsednik Sindikata delavcev gostinstva in turizma Slovenije (SGiT), zaposlen pa je v podjetju, ki sodi v vrh našega turističnega gospodarstva – v novogoriškem Hitu. Z njim smo se pogovarjali o položaju delavcev v njegovem podjetju in delu sindikata, ki mu predseduje. Bratož poudarja, da je bilo delo sindikata v preteklem obdobju izjemno zahtevno, vendar uspešno, saj so podpisali novo pogodbo dejavnosti. V prihodnosti pa po Bratoževih besedah sindikat za zaposlene ne bo mogel zahtevati novih in več pravic, ampak braniti dosežene.

sindikalnih cenah. Za ta letovanja vlada med delavci veliko zanimanje, zato so počitniške zmogljivosti Hita v sezoni polno zasedene.

V Hitu delujeta dva sindikata: Sindikat delavcev gostinstva in turizma Slovenije in igralniški sindikat SIDS. Poleg tega pa imajo v podjetju tudi svet delavcev.

"Naš sindikat v Hitu dobro deluje. Delavcem nudi vse, kar je zapisano v našem statutu," pojasnjuje Iztok Bratož.

Zaposlitev v Hitu pa ima vsaj eno pomembno pomanjkljivost: delavci Hita imajo prepoved vstopa in igranja v katero koli igralnico.

Priprave na kongres SGiT

Sindikalisti iz Hita se aktivno vključujejo tudi v vse akcije, ki jih organizira Sindikat delavcev gostinstva in turizma Slovenije na vseh ravneh, še posebej, ker je predsednik tega sindikata njihov sodelavec Iztok Bratož.

"V Sindikatu delavcev gostinstva in turizma Slovenije se intenzivno pripravljamo na kongres, ki bo 27. in 28. novembra v hotelu Golf na Bledu," pojasnjuje Bratož. "Z delom v minulih štirih letih smo zadovoljni, saj je naš sindikat veliko dosegel. Tako smo uredili člansko evidenco, pridobili smo nove člane, dosegli smo finančno konsolidacijo in se povezali v evropsko in svetovno zvezo sindikatov gostinsko-turističnih delavcev EAL in IUL. Še posebej dobro sodelujemo s sindikati gostinsko-turističnih delavcev na Hrvaškem in v drugih sosednjih državah. Vse naše člane smo za primer invalidnosti ali smrti zavarovali pri Adriaticu."

Ko gleda na prehojeno pot, Iztok Bratož tudi ugotavlja, da je sindikatu uspelo skleniti tudi panožno kolektivno pogodbo. "Na pogajanjih smo imeli hude borbe, saj so poskušali delodajalci močno zmanjšati delavske pravice, na kar naš sindikat ni pristal. Po pogajanjih smo vendarle sklenili panožno kolektivno pogodbo, saj je tudi delodajalska stran pokazala razumevanje za probleme delavcev."

"Naš sindikat je aktivno sodeloval tudi v vseh razpravah in akcijah, ki jih je Zveza svobodnih sindikatov organizirala v zvezi z pokojninsko reformo. Razpravljali smo tudi o spremembah zakona o delovnih razmerjih, o spremembah zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti in o drugih sistemskih spremembah," pravi Bratož. "Gledano na splošno lahko rečem, da si vlada in delodajalci nenehno prizadevajo zmanjšati delavske pravice. Sindikate čaka dolga in težka borba, da bi delavcem ohranili vsaj te pravice, ki jih imajo danes, da o pridobitvi novih niti ne govorimo."

Vlada je do nepoštenih delodajalcev preveč popustljiva

Vlada je do nepoštenih delodajalcev preveč popustljiva

Kljub uspešnemu delu Sindikata delavcev gostinstva in turizma Slovenije pa gostinsko-turistične delavce pestijo še številne težave. "Največji problem v naši panogi je zaposlovanje na črno. Država je preveč popustljiva do delodajalcev, ki kršijo delovnopravno zakonodajo. Prav tako država premalo skrbi za ohranjanje delovnih mest. Po drugi strani pa delavke in delavce sili, da bi delali do 65. oziroma 63. leta starosti. V naši panogi ima 70 odstotkov delavk že danes težave s poklicnimi boleznimi. Kako naj delajo še po 60. letu starosti? To smo odločno povedali tudi predstavnikom ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, ko so nam pred nedavnim prišli razlagati, kako si predstavljajo pokojninsko reformo," pravi Iztok Bratož. "Tako, da bodo gostinske ter turistične delavke in delavci še bolj obremenjeni kot dandanes, si v našem sindikatu pokojninske reforme ne predstavljamo."

Tomaž Kšela



Iztok Bratož: Sindikate čaka še težak boj za ohranitev pravic delavcev

Kandidati za funkcije v Sindikatu delavcev GiT Slovenije so znani!

Predsedstvo Sindikata delavcev GiT Slovenije je na 39. redni seji, 1. oktobra 1998, obravnavalo predloge evidentiranih kandidatov za najodgovornejše funkcije v našem sindikatu. Evidentirani kandidati so izpolnjevali zahtevane pogoje za uvrstitev na kandidatno listo.

Za podporo volilne baze se bodo v času do 28. oktobra 1998 potegovali tile kandidati:

– za predsednika:

Iztok Bratož - rojen 21. 12. 1947, višji upravni delavec, zaposlen kot koordinator v HIT d.o.o.

Dosedanje pomembnejše funkcije v sindikatu:
– predsednik območnega odbora sindikata delavcev GiT Posočja,
– predsednik Sindikata delavcev gostinstva in turizma Slovenije.

Predlagatelj: Območni odbori sindikata delavcev GiT Posočja, Podravja, Pomurja in Koroške.

– za sekretarja:

Karmen Leban - rojena 6. 3. 1955, absolvent filozofske fakultete, zaposlena kot sekretarka v OO ZSSS Ljubljana okolica.

Dosedanje pomembnejše funkcije v sindikatu:
– sekretarka Območnega odbora sindikata delavcev GiT za Ljubljano in okolico,
– sekretarka Območnega odbora sindikata kulture za Ljubljano in okolico,
– sekretarka Območnega odbora sindikata delavcev vzgoje in izobraževanja za Ljubljano in okolico.

Predlagatelj: Območni odbor sindikata delavcev GiT za Ljubljano in okolico.

Lojze Raško - rojen 26. 5. 1954, hotelsko-gostinski tehnik (izredni slušatelj višje hotelske šole), zaposlen kot vodja izmene (v recepciji) Kompas hoteli d. d. in turistične pisarne Slovenj Gradec.

Dosedanje pomembnejše funkcije v sindikatu:
– predsednik Sindikata delavcev gostinstva in turizma Slovenije,

– član predsedstva Sindikata delavcev gostinstva in turizma Slovenije – namestnik podpredsednika IO EAL

Predlagatelj: Območni odbor sindikata delavcev GiT za Koroško.

Pavel Vrhovnik - rojen 13. 6. 1949, diplomirani ekonomist, zaposlen kot sekretar v OO ZSSS Pomurja.

Dosedanje pomembnejše funkcije v sindikatu:
– sekretar Območnega odbora sindikata delavcev GiT za Pomurje,

– sekretar Območnega odbora sindikata SKEI za Pomurje,
– predsednik komisije za pogajanja in razlago PKP.

Predlagatelj: Območni odbor sindikata delavcev GiT za Podravje in Pomurje.

Za funkcijo sekretarja je bil prav tako evidentiran Oskar Komac, sekretar Območnega odbora sindikata delavcev GiT za južnoprimorsko območno organizacijo, vendar se je kandidaturi odrekal.

Predlagani kandidati za člane – namestnike statutarne komisije in nadzornega odbora so:

Statutarna komisija:

član - Marjana Onič - Terme Maribor, Maribor, član - Branka Bosnar - Hotel Ilirija, Ljubljana, član - Mitja Žitnik - Zdravilišče Atomske toplice, Podčetrtek, namestnik - Melita Lihtenvaler - Zdravilišče Radenci d.o.o., Radenci, namestnik - Janez Pate - Hotel Golf, Bled, namestnik - Blaženka Žnidarec - Hotel Turška mačka, Celje

Nadzorni odbor:

član - Saša Jenko - AA Lipa, Ljubljana, član - Marjan Kovač - Zdravilišče Moravske Toplice, član - Radmila Jakac - Hotel Kompas, Kranjska gora, namestnik - Drago Kornhauser - Gostinsko podjetje Vič, Ljubljana, namestnik - Nežka Deželan - EUREST d.o.o., Novo mesto, namestnik - Boris Blagovič - Zdravilišče Radenci d.o.o., Radenci

O dokončnem izboru kandidatov za volitve bodo sicer odločali nadaljnji predvolilni postopki, vendar menimo, da je že sodelovanje v kandidacijskem postopku veliko priznanje za kandidate.

Pripravi: I. J.

Razpis za sindikalno priznanje in plaketo Sindikata delavcev GiT Slovenije, za leto 1998

Predsedstvo Sindikata delavcev GiT Slovenije je na 39. redni seji sprejelo sklep, da se najzaslužnejšim članom oziroma sindikalnim organizacijam podeli:

– 10 sindikalnih priznanj in

– 5 plaket.

Predsedstvo poziva sindikalne organizacije in območne odbore, da mu najpozneje do 28. oktobra 1998 sporočijo imena posameznikov oziroma organizacij, ki so s svojim dosedanjim uspešnim sindikalnim delom upravičene do navedenih odličij.

Predlogi morajo vsebovati pisne obrazložitve.

Priznanja in plakete bodo podeljene na 2. kongresu Sindikata delavcev GiT Slovenije 27. novembra letos.

Lojze Raško: Zakaj bi skrivali, da imamo v sindikatu podobne cilje kot socialdemokrati

Lojze Raško, prejšnji predsednik sindikata gostinstva in turizma in sedanj kandidat za novega sekretarja tega sindikata, se je skupaj z Iztkom Bratožem udeležil konference mednarodne sindikalne zveze EAL-IUL o temi Evropska unija in države srednje in vzhodne Evrope. Po povratku s konference, ki je bila konec septembra na Dunaju, nam je povedal nekaj svojih vtisov, predlagal je tudi, naj objavimo vsaj najpomembnejše dele skupne izjave (glej poseben okvirček). Raško meni, da je konferenca pokazala, da vstop v EU za novinke ne pomeni "pogrnjene mize", ampak velike pretese na gospodarskem in socialnem področju.

Če sindikatom v Avstriji ni treba skrivati, da so povezani s socialnodemokratsko stranko, zakaj naj bi skrivali mi, se sprašuje Raško. Dodaja še, da so programi socialnodemokratskih strank in sindikatov zelo podobni, zaradi tega pa se nihče ne vznemirja. Tudi večina drugih sindikatov se prišteva k zaveznikom socialnihdemokratov.

Stiki na mednarodnem področju so SGiT pomagali, da se je EU približal že pred državnimi organi. Prav zaradi tega je Raško, ko je bil še predsednik SGiT, takoj navezal stike z

mednarodnima sindikalnima zvezama. Zaradi tega je SGiT že leta 1994 postal polnopravni član EAL in IUL.

"Ko smo spoznavali razmere v državah EU in kandidatkah, smo ugotovili, da pri nas ne bo vse boljše, da bo kaj tudi slabše. Cene bodo evropske, plače pa še naprej slovenske. Pritisk delavcev iz drugih področij je namreč takšen, da se plače gostinskih delavcev Avstriji že znižujejo.

Naše prednosti bomo po Raškovem mnenju hitro zapravili, saj gostinstvo in turizem nimata niti svojega ministrstva. Ker je naša promocija slaba, nas v svetu še zdaj zamenjujejo za Sloake. Minister pa sam izjavlja, da se na turizem ne spozna. Takšne razmere škodujejo ne škodujejo le zaposlenim, ampak tudi panogi in državi, pravi Raško.

Sindikat gostincev in turističnih delavcev se mora, da bi bil močnejši, povezati s sindikati sorodnih dejavnosti. Obe mednarodni zvezi že združujeta delavce v kmetijstvu, živilski in tobačni industriji, trgovini in še nekaterih dejavnostih. Raško je tudi prepričan, da našim delavcem, če se sindikati ne bodo okrepili, ne bo mogel pomagati nihče od zunaj.

Raško opozarja tudi na delo na črno in za-

Pogovor s predsednico sindikata delavcev gostinstva in turizma v hotelu Sremič v Krškem

Kljub krizi v gospodarstvu gostinci v Krškem verjamejo v razvoj



Milica Jeler: Delo pri nas je že tako racionalno organizirano, da se nam odpuščanja trajno presežnih delavcev ni več treba bati.

102.000 tolarjev bruto, prav tako pa nam podjetje po kolektivni pogodbi vrača sredstva za prevoz na delo in iz dela. Delavci imamo tudi urejeno toplo prehrano. Delavci čutijo veliko pripadnost svojemu podjetju, zato so se pripravljeno tudi marsičemu odpovedati, samo da bi ohranili podjetje in delovna mesta.

Delo v našem podjetju je izjemno racionalno organizirano, zato se nadaljnega odpuščanja trajno presežnih delavcev ne bojimo," pravi Jelerjeva. "Pri nas smo že doslej tako racionalizirali število zaposlenih, da se več ne da."

Uspešno delo sindikata

Kako pa deluje sindikat? "V naš sindikat so vključeni vsi zaposleni, izjema je le direktor. V vsaki enoti imamo sindikalnega zaupnika, na ravni podjetja pa deluje izvršni odbor sindikata. Moram reči, da deluje sindikat v našem podjetju dobro in učinkovito, za kar gre zahvala tako

sindikalnim zaupnikom kot članom," pravi Milica Jeler. "Sicer pa ima sindikat z vodstvom podjetja korekne odnose, čeprav so pogajanja o spoštovanju delavskih pravic marsikdaj trda. Sindikat pa se ne bori samo za spoštovanje delavskih pravic, pač pa razvija tudi solidarnost med delavci. Tako deluje v našem podjetju blagajna vzajemne pomoči, iz katere lahko vsak delavec v stiski dobi od 30.000 do 40.000 tolarjev brezobrestnega kredita."

Delavci lahko po sindikalnih cenah letujejo v turističnih objektih podjetja na morju. Ker je je interes za letovanje v sezoni zelo velik, so naši počitniški objekti takrat polno zasedeni.

Sindikat skrbi tudi za družabno življenje svojih članov. "Ob koncu leta sindikat organizira za vse člane družabno srečanje, nanj pa povabimo tudi upokojece," pravi Milica Jeler, ki je bila ena od iniciatoric za organiziranje vsakoletnih srečanj delavcev gostinstva in turizma Slovenije.

"Letos se je srečanja gostinsko-turističnih delavcev Slovenije, ki ga organizira naš sindikat, udeležilo iz našega podjetja kar 15 delavk in delavcev. Vsi so bili zelo veseli, da so se srečanja lahko udeležili, med njimi pa je bilo tudi 5 upokojenih delavk. Delavci v gostinstvu in turizmu moramo, kadar se drugi ve-

selijo, vedno trdo delati. Prav je, da se vsako leto enkrat na svojih srečanjih malce pozabavamo tudi mi, ali ne?" pravi naša sogovornica.

Zanimivi načrti

Kaj pa v podjetju Mercator hotel Sremič načrtujejo? "Veliko! Naši objekti so že temeljito obnovljeni. Kljub temu pa pristojni načrtujejo še ureditev sremiško-bizelske vinske ceste in izvedbo novih turističnih programov. Glede na to, da naše podjetje upravlja z različnimi objekti lahko za domače in tuje goste pripravljamo zares zanimive in kakovostne programe. Sicer pa si prizadevamo, da bi tako kot doslej naše podjetje še naprej ostalo nosilec gostinsko-turistične ponudbe v tem delu Slovenije. Upamo, da bomo pri tem naleteli tudi na posluh in podporo občine."

T. K.

»Evropa naša skupna bodočnost«

(Iz skupne izjave)

Ogromne socialne in gospodarske razlike v Evropi, še posebej v državah, ki kandidirajo za vstop v EU, lahko destabilizirajo trge delovne sile. Delavke in delavci vstopa v EU ne smejo občutiti kot vstopnice za brezposelnost in socialno negotovost.

Če naj bi države, ki kandidirajo za vstop v EU, do leta 2001 dosegle 50 odstotkov bruto družbenega proizvoda Portugalske, bodo morale rast proizvoda vsako leto povečati za enajst odstotkov več kot članice EU. Ker je EU zlasti gospodarska zveza – ne pa socialna unija – ki 80 odstotkov proračuna porabi za subvencije, bo po vstopu novih držav prišlo do hudega boja za drugačno razdelitev tega velikega denarja. Prišlo bo tudi do boja med sedanjimi in novimi članicami.

Sindikati v srednji in vzhodni Evropi so za evropsko integracijo, vendar opozarjajo na posledice prehitrega in brezpogojnega vstopa kandidat. Opozarjajo tudi, da je politika EU zaradi neoliberalizma in globalizacije zelo usmerjena k deregulaciji in odpravljanju socialnih sistemov.

Sindikati srednje in vzhodne Evrope bodo v zvezi z vstopom v EU izdelali skupno strategijo, v katero bodo zapisali zlasti, da integracija ne sme potekati brez njihovega aktivnega sodelovanja. Države srednje in vzhodne Evrope potrebujejo programe razvoja gospodarstva, ki jih ne bodo silili k cenenim proizvodnji s ceneno delovno silo in omejevali v tradicionalne panoge. Te države potrebujejo tudi koncept razvoja podeželja, ki bo krepil kmetijsko in živilsko proizvodnjo. Sindikati srednje in vzhodne Evrope poudarjajo, da zaradi socialnega mira in delovnih razmer države kandidatke v EU ne smejo preveč hiteti; vstop zahteva daljše prehodno obdobje.



Konference na Dunaju sta se udeležila Iztko Bratož in Lojze Raško, med njima je prevajalka.

poslovanje prek študentskega servisa. Ker delodajalci iščejo le mlade natakare, se sprašuje, kje naj bi delale starejše, če jih bo zakon prisilil, da bodo morale na pokojnino čakati do 63. leta. Čeprav v našem gostinstvu in turizmu dela

veliko neprijavljenih ljudi, je naš minister s tem kar zadovoljen. Tako Raško. Za konec pogovora je še enkrat omenil, da ne verjame v množnost popolne apolitichnosti nobenega sindikata.

F. K.

§ PRAVNA MNENJA IN NASVETI

Rubrika pravna mnenja in nasveti bo odslej redna. Bralce vabimo, naj nam pošiljajo vprašanja in opis svojih problemov. Odgovarjali bodo strokovnjaki ZSSS.

Imuniteta člana sveta delavcev

Ali lahko delodajalec prerazporedi člana sveta delavcev na drugo delovno mesto brez soglasja sveta delavcev, če to zahtevajo potrebe delovnega procesa, torej če gre za ukrepe, ki niso v zvezi z opravljanjem njegove funkcije?

Odgovor:

Prvi odstavek 67. člena Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju določa, da člana sveta delavcev ni mogoče v času opra-

vljanja njegove funkcije, če ravna v skladu z veljavnimi zakoni, kolektivnimi pogodbami in dogovorom po tem zakonu, brez soglasja sveta delavcev prerazporediti na drugo delovno mesto ali k drugemu delodajalcu in uvrstiti med presežke.

Seveda ta določba ne pomeni absolutne imunitete članov svetov delavcev, ker je namen imunitete zaščita pred šikaniranjem, ne pa pred upravičenimi in dejansko potrebnimi ukrepi. Če torej prerazporeditev ni šikanozne narave, ampak dejansko potrebna, je seveda zaradi enakosti delavcev pred zakonom dovoljena, seveda ob pogoju, da je svet delavcev k temu dal soglasje. Vprašanje pa je, kdo je upravičen presojski utemeljenost konkretnega sklepa o prerazporeditvi. Logično je, da

tega ne more storiti delodajalec sam, kajti delodajalec bo seveda vedno utemeljeval svoje odločitve s potrebami delovnega procesa in tako bi varovalna narava instituta delovnopravne imunitete popolnoma izgubila svoj smisel. To pomeni, da je delodajalec dolžan vsako svojo tovrstno odločitev predložiti v soglasje svetu delavcev, ki pa soglasje lahko upravičeno zavrne samo v primeru, če utemeljeno oceni, da gre pri konkretni odločitvi delodajalca za namen omejevanja in šikaniranja, ne pa za dejanske in izkazane potrebe delovnega procesa.

Iz povedanega torej sledi, da mora delodajalec sklep o prerazporeditvi člana sveta delavcev vedno predložiti v soglasje svetu delavcev, ne glede na to, če prerazporeditev zahtevajo morebitne nujne potrebe delovnega procesa, ki z opravljanjem funkcije člana sveta delavcev nimajo nobene zveze.

Katarina Lavrin, dipl. iur.



Katarina Lavrin, dipl. iur. Stara je 26 let. Na ljubljanski Pravni fakulteti je diplomirala leta 1997. Med študijem in tudi po diplomi se je ukvarjala s prevajalstvom na TV Slovenija. Junija letos se je kot pripravnica zaposlila v strokovni službi ZSSS.



Sindikat delavcev trgovine Slovenije obdaril svojo članico

Po potresu v Posočju se je Sindikat delavcev trgovine Slovenije odločil pomagati svojim članom, ki so bili huje prizadeti. V sindikatu smo ugotovili, da je bila zelo prizadeta le ena članica, izgubila je streho nad glavo in se morala zato z družino preseliti. Pomoči ji nismo mogli nakazati takoj, saj je bilo škodo najprej treba oceniti ter sprejeti projekt sanacije in finančni projekt.

Jožici Bizjak, ki z družino še sedaj prebiva v Kaninski vasi, smo pred dnevi predali naročilnico za gradbeni material v vrednosti 200.000 tolarjev. Te pomoči, predala ji jo je predsednica Sindikata delavcev trgovine Slovenije za Posočje Dora Levpušček, je bila zelo vesela.

Članom in kolegom iz Sindikata delavcev trgovine Slovenije se za darilo toplo zahvaljuje.

D. L.

Sindikalna lista

Oktober 1998

	Gospodarske dejavnosti (temelj je SKP za gospodarstvo)	Javni sektor* (nekdanje negospodarstvo)
Prvi del	SIT	SIT
1. Dnevnice		
– cela dnevnic		
(nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00	3.500,00
– polovična dnevnic		
(nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00	1.750,00
– znižana dnevnic (od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.218,00
2. Kilometrini (od 27. 3. 1998 dalje)	35,94	35,94
3. Ločeno življenje	62.925,00	51.098,00
4. Prenosičnice – Povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec		
5. Regres za prehrano (od 1. 7. 1998)		
– po SKPGD (na delovni dan)	548,00	548,00
Drugi del		
1. Jubilejne nagrade		
– po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
– za 10 let	50.532,00	42.958,00
– za 20 let	75.798,00	64.437,00
– za 30 let	101.064,00	85.916,00
2. Odpravnina pri upokojitvi	314.626,00	471.939,00
oziroma dve plači delavca, če je to zanj ugodnejše		oziroma tri plače delavca, če je to zanj ugodnejše
3. Solidarnostne pomoči		
– po SKPD – ob smrti delavca	93.751,00	85.496,00
– ob smrti v ožji družini	46.875,00	–
4. Minimalna plača (od 1. 8. 1998)	64.666,00	64.666,00
5. Zajemčena plača	37.045,00	37.045,00
6. Regres za letni dopust		
– najmanj	102.000,00	84.800,00
– delavci s plačo pod 110.000,00 SIT na mesec	–	102.000,00

- Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97 v višini 51.098,00 SIT).
- V javnem sektorju se uporablja zakon. Za jubilejne nagrade in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.

Strokovna služba ZSSS

Sindikat kemične, nekovinske in gumarske industrije Slovenije

POJASNILA:

1. Izhodiščne plače

Vir: Tarifna priloga h KP za dejavnosti pridobivanja in predelave nekovinskih rudnin (nekovine), objavljena v Ur. listu RS št. 44/98, ter Tarifna priloga h KP za kemično in gumarsko industrijo Slovenije (kemija), Ur. list RS št. 9/98.

2. Regres za letni dopust: najmanj 102.000 SIT, največ do višine povprečne plače zaposlenih v RS (v juliju 98 znaša 158.334 SIT), s tem, da se nad zneskom 110.834 SIT plačajo prispevki in razlika se šteje tudi v dohodnino.

Vir: KPD, SKPg.

3. Povračila stroškov v zvezi z delom

Vir: KP, Uredba o višini povračil stroškov v zvezi z delom, ki se pri ugotavljanju davčne osnove priznavajo kot odhodek.

4. Izračun nekaterih drugih osebnih prejemkov:

- jubilejne nagrade: KPD
- odpravnina ob upokojitvi: KPD (osnova povprečna bruto plača v RS za pretekli tri mesece)
- solidarnostne pomoči: osnova povprečna bruto plača v RS za pretekli tri mesece.
- ločeno življenje: najmanj 40% povprečne plače v RS za pretekli tri mesece.

5. KP za nekovine najmanj 2 plači, KP za kemijo in gumarstvo 3 plače.

1. Izhodiščne bruto plače po kolektivni pogodbi dejavnosti - september 1998 (v SIT):

Zahtev. skup. tarifni razred	Relativno razmerje	Nekovine	Kemija in gumarstvo		
			I	II	III
I. enostavna dela	1.00	50.532.0	51.038.0	54.069.0	58.112.0
II. manj zahtevna dela	1.10	55.585.0	56.142.0	59.476.0	63.923.0
III. srednje zahtevna dela	1.23	62.154.0	62.777.0	66.505.0	71.478.0
IV. zahtevna dela	1.37	69.229.0	69.922.0	74.075.0	79.613.0
V. bolj zahtevna dela	1.55	78.325.0	79.109.0	83.807.0	90.974.0
VI. zelo zahtevna dela	1.85	93.484.0	94.420.0	100.028.0	107.507.0
VII. visoko zahtevna dela	2.10	106.117.0	107.180.0	113.545.0	122.035.0
VIII. najbolj zahtevna dela	2.50	126.330.0	127.595.0	135.173.0	145.280.0
IX. izjemno pomembna, najbolj zahtevna dela	3.00	151.596.0	153.114.0	162.207.0	174.336.0

Zakon o določitvi minimalne plače in o načinu usklajevanja plač (Ur. list RS št. 40/97, 3/98) določa usklajevanje plače, ko bo v obdobju od 1.1.1998 dalje presežena 6.5% rast cen življenjskih potrebščin.

Po zadnjih znanih podatkih Statističnega urada RS rast življenjskih potrebščin januar - avgust 1998 znaša 5%.

2. Regres za letni dopust - najmanj SIT	102.000.0	102.000.0
3. Povračila stroškov v zvezi z delom		
- regres za prehrano - na dan SIT	548.00	548.00
- dnevnice v SIT: cela	3.500.00	3.500.00
polovična	1.750.00	1.750.00
znižana	1.218.00	1.218.00
- kilometrina (od 27.3.1998 dalje) v SIT za 1 km	35.94	35.94
4. Jubilejne nagrade pri zadnjem delodajalcu v SIT:		
- za 10 let	50.532.0	51.038.0
- za 20 let	75.798.0	76.557.0
- za 30 let	101.064.0	102.076.0
5. Odpravnina ob upokojitvi najmanj SIT:	314.626.0	471.939.0
6. Solidarnostne pomoči:		
- smrt delavca	157.313.0	157.313.0
- ostalo - na predlog socialne službe ali sindikata	30% pov. plače	30 do 60% pov. plače
7. Nadomestilo za ločeno življenje	61.582.0	61.582.0
8. Drugo		
- najnižja plača (Ur. list RS št. 54/98)	64.666.0	64.666.0
- zajemčena plača od 1.1.1998 (Ur. l. 3/98)	37.045.0	37.045.0
- povprečna mesečna bruto plača (V.-VII.98)	157.313.0	157.313.0

SEPTEMBER 1998

Po čem smo (pre)živeli?

Ocenjeni življenjski stroški tri- in štiričlanske družine

Skupina dobrin iz košarice	Tričlanska delavska družina			Štiričlanska delavska družina			Indeks cen življenjskih potrebščin IX.98/IV.98	Indeks cen življenjskih potrebščin IX.98/VIII.98	Indeks cen življenjskih potrebščin IX.98/XII.97
	povprečna košarica	minimalna košarica	mini. mes. košarica	povprečna košarica	minimalna košarica	mini. mes. košarica			
1. Hrana	57.878,62	44.199,87	44.199,87	71.462,49	53.891,63	53.891,63	98,9	99,6	103,8
2. Pijača	9.112,17	3.391,49	3.391,49	9.146,34	3.413,85	3.413,85	103,4	100,1	106,0
3. Kajenje	6.281,12	3.395,20	3.395,20	6.281,12	3.395,20	3.395,20	106,1	100,0	110,2
4. Oblačila	27.812,39	17.163,09	890,05	33.888,34	20.953,78	981,67	102,2	101,2	104,2
5. Obutev	8.350,60	6.422,59	0,00	9.903,19	7.062,15	0,00	102,5	101,1	104,1
6. Stanovanje	24.461,66	17.573,61	14.273,73	29.841,94	21.140,53	17.145,94	101,4	100,0	105,9
7. Ogrevanje, razsvetljava	23.308,59	16.282,48	13.839,48	28.803,99	19.455,74	16.520,92	101,3	100,4	105,9
8. Gospodinjska oprema	14.400,99	7.594,61	0,00	17.280,79	8.893,31	0,00	101,9	100,2	103,9
9. Higiena, zdravstvena nega	15.971,01	13.352,72	9.479,00	17.937,51	14.844,37	10.952,14	102,6	100,1	102,7
10. Izobr., kultura, razvedrilo	41.172,30	14.958,37	7.293,33	46.770,32	16.971,00	7.503,85	101,8	100,4	106,0
11. Prometna sr. in storitve	41.263,05	13.914,70	6.409,48	51.047,30	18.313,90	7.143,58	102,2	100,3	107,7
12. Razni predmeti in storitve	4.508,44	2.653,65	0,00	5.575,27	2.940,61	0,00	101,1	100,1	105,1
13. Drugi izdatki	43.874,89	11.001,89	9.789,74	46.991,84	11.348,22	9.789,74	101,1	100,1	105,1
SKUPAJ (v SIT)	318.395,83	171.904,13	112.961,37	374.948,45	202.624,28	130.738,53			

Stopnja rasti košaric IX. 98/IV. 98	1,36	1,17	0,73	1,32	1,13	0,65
Stopnja rasti košaric IX. 98/VIII. 98	0,22	0,19	-0,01	0,22	0,19	-0,02
Stopnja rasti košaric IX. 98/IX. 97	9,67	9,04	7,84	9,78	8,89	7,91

Struktura življenjskih stroškov (september 1998)

1. Hrana	18,18	25,71	39,13	19,06	26,60	41,22
2. Pijača	2,86	1,97	3,00	2,44	1,68	2,61
3. Kajenje	1,97	1,98	3,01	1,68	1,68	2,60
4. Oblačila	8,74	9,98	0,79	9,04	10,34	0,75
5. Obutev	2,62	3,74	0,00	2,64	3,49	0,00
6. Stanovanje	7,68	10,22	12,64	7,96	10,43	13,11
7. Ogrevanje, razsvetljava	7,32	9,47	12,25	7,68	9,60	12,64
8. Gospodinjska oprema	4,52	4,42	0,00	4,61	4,39	0,00
9. Higiena, zdravstvena nega	5,02	7,77	8,39	4,78	7,33	8,38
10. Izobr., kultura, razvedrilo	12,93	8,70	6,46	12,47	8,38	5,74
11. Prometna sr. in storitve	12,96	8,09	5,67	13,61	9,04	5,46
12. Razni predmeti in storitve	1,42	1,54	0,00	1,49	1,45	0,00
13. Drugi izdatki	13,78	6,40	8,67	12,53	5,60	7,49
SKUPAJ:	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Izračun: Strokovna služba Sveta ZSSS

Strokovna služba

KOMENTAR:

Septembrska inflacija je bila enaka avgustovski, to je 0,1 %. V prvih devetih mesecih so se cene povišale za 5,1 %. Že četrti mesec zapored Statistični urad RS ugotavlja negativno rast cen v skupini hrana in brezalkoholne pijače. V septembru je na padec cen v največji meri vplivalo za 13,2 % cenejša sveža sadja. Cene sveže zelenjave pa so že naraščale za 1,6 %. Obutev je bila dražja že za 1,1, oblačila pa za 1,2 %.

Minimalni mesečni košarici za 3- in 4-člansko družino sta se v septembru zaradi visokega deleža hrane v košaricah pocenili za 0,02 %. Povprečni košarici sta bili dražji za 0,22 %.

Poudarki iz osnutkov listin za 7. skupščino

Uvod

Podjetnikovo socialno varnost zagotavlja kapital, delavčev plačilo za delo in socialno zavarovanje za čas, ko je brez dela ali bolan, pa je odvisno tudi od sindikata. Da bi zaposleni ohranili ali povečali svoje pravice, je najboljšje, da se organizirajo v sindikat.

O izpolnjevanju obveznosti do delavcev bo delodajalce sindikat skušal prepričati z argumenti, če pa s tem ne bo uspešen, jih bo k temu prisilil. Sindikalni voditelji bomo zaradi tega skušali sodelovati z delodajalci, pri čemer bomo delovali profesionalno in izhajali zlasti iz strokovnih dognanj.

Določanje listin

Republiški odbor sindikata obrtnih delavcev je 9. septembra določil delovna gradiva listin, ki jih je pripravil poseben organizacijski odbor. Članstvo in organizacije je republiški odbor pozval, naj do 28. septembra pošljejo predloge in pripombe. Do 28. septembra je bil tudi rok za kadrovske predloge za predsednika in sekretarja sindikata.

Pred skupščino sindikata, ki bo 29. oktobra v Ljubljani, se bo republiški odbor sestel še enkrat in določil predloge listin, o katerih bo odločala skupščina, ter tudi predloge za izvolitev funkcionarjev sindikata in nadzornega odbora. Pri kadrovskih predlogih naj bi imeli prednost tisti, ki so že dokazali, da sindikat poznajo in da znajo tudi dobro delati.

Sestava skupščine in organov sindikata

Za skupščino bodo območne organizacije sindikata – izjema so tiste, ki v sindikalni evidenci nimajo članov – izvolile po enega delegata. Delegati bodo tudi člani sedanjega republiškega in nadzornega odbora sindikata. Status delegatov bodo imeli tudi novoizvoljeni člani republiškega in nadzornega odbora. Skupno število delegatov skupščine bo znano po končanih kadrovskih postopkih. Za delegate naj bi bili izvoljeni zlasti uspešni člani sindikata, sindikalni zaupniki, ki so zaposleni v drobnogospodarski družbi ali pri večjem samostojnem podjetniku.

V novem republiškem odboru sindikata naj bi bili predsedniki ali drugi predstavniki te le območnih organizacij sindikata: Pomurja, Gorenjske, Posavja, Zasavja, Celja, Velenja, Podravja, Ptuj, Dolenjske in Ljubljane. Ker je po statutu član republiškega odbora tudi sekretar, bo novi republiški odbor štel 11 članov. Člane republiškega odbora, ki jih bodo izvolile območne organizacije sindikata, bo skupščina sindikata le verificirala. Kot ocenjuje sedanji republiški odbor, v novem odboru niso potrebne večje spremembe, izjema je le v Zasavju.

Nadzorni odbor bo imel tri člane, po enega iz Ljubljane, Gorenjske in Zasavja. Tudi v nadzornem odboru večje spremembe niso potrebne. Člane nadzornega odbora pa bo skupščina volila s tajnim glasovanjem.

Pri določanju kandidatov za **predsednika in sekretarja** sindikata je treba upoštevati te **kriterije**:

- članstvo v sindikatu in večletne izkušnje pri delu v sindikatu,

Skupščina Sindikata obrtnih delavcev Slovenije bo v četrtek, 29. oktobra, v Domu sindikatov v Ljubljani.

Skupščina bo potekala po temle dnevnem redu:

1. Sprejem poslovnika in izvolitev organov
2. Obravnava in potrditev uvodnega referata in poročila o delu republiškega odbora v preteklem obdobju
3. Obravnava in potrditev programskih usmeritev
4. Obravnava in potrditev poročila nadzornega odbora
5. Verifikacija izvolitve republiškega odbora
6. Razrešitev in volitve nadzornega odbora
7. Razrešitev in izvolitev predsednika in sekretarja republiškega odbora
8. Izvolitev treh delegatov za 3. kongres ZSSS

- usposobljenost za sindikalno delo, sposobnost zaznavanja in opredeljevanja delavskih problemov in njihovega reševanja,

- uspešnost pri opravljanju odgovornih funkcij v sindikatu,

- odgovorno uresničevanje programa in drugih listin sindikata.

Predloge kandidatov za predsednika in sekretarja sindikata je treba poslati na posebnih obrazcih.

Edini partner delodajalcem

(Iz poročila o delu republiškega odbora v minulem obdobju)

Preteklo obdobje ni bil čas težkih preizkušenj, ampak priložnost, da se za članstvo naredi čim več. Čeprav je sindikat že pred spremembo družbene ureditve (ob prelomu osemdesetih let) deloval v razmerah, ki so jih drugi sindikati spoznali šele po osamosvojitvi naše države, je bila zanj izziv tudi nova klasifikacija dejavnosti. Novi klasifikaciji dejavnosti se bodo morale prilagoditi vse sindikalne organizacije, tudi delodajalci in državni organi.

Po dosedanji enotni klasifikaciji dejavnosti je zasebna obrt skupaj s podjetji drobnega gospodarstva spadala v skupino s šifro 09, znotraj te skupine je bilo 25 podskupin. V novi standardni klasifikaciji je na dosedanjem področju obrti in drobnega gospodarstva nastalo 20 oddelkov, poleg tega pa še 116 podrazredov. Iz drugih področij: industrije, gradbeništva, trgovine, gostinstva, prometa, poslovnih in drugih storitev, pa je na to področje prišlo nekaj deset podrazredov. Nova klasifikacija dejavnosti tako odpravlja dejavnosti obrti in drobnega gospodarstva.

Vse od ustanovitve je bil Sindikat obrtnih delavcev Slovenije edini partner delodajalcem, ki je z njimi sklepal kolektivne pogodbe. Edini si je za delavce, prek svoje mreže območnih organizacij, prizadeval za spoštovanje njihovih pravic. Pri tem je dosegal večino zastavljenih ciljev.

Članstvo

Po podatkih službe za evidenco, organizirane pri ZSSS, in pred uvedbo lastne evidence je bilo v sindikat včlanjenih 10.307 delavcev.

Po ažuriranju evidence in uvedbi lastnih članskih izkaznic ter izkaznic za sindikalne zaup-

nike je bilo na področju obrti in drobnega gospodarstva v sindikat včlanjenih 3826 delavcev. Aktivnosti za pridobivanje članstva v primerjavi s številom zaposlenih v obrti in drobnem gospodarstvu niso bile zadostne ali pa so bile napačno zastavljene. Po zadnjih podatkih je pri 51.369 delodajalcih v obrti zaposlenih 85.120 delavcev, v drobnem gospodarstvu pa v 4720 družbah 22.755 delavcev, skupaj v obrti in drobnem gospodarstvu je pri 56.089 delodajalcih zaposlenih 107.875 delavcev. To pa bi lahko bil za slovenske razmere že kar velik sindikat – če ne največji.

Uvedba lastne pristopne izjave za Sindikat obrtnih delavcev Slovenije in vodenje lastne evidence, članske izkaznice, reklamna zloženka, obveščanje prek Delavca v obrti, vse to je omogočilo preglednost in več reda v sindikatu.

Članarina

Pred sprejetjem svojega pravilnika je članarina znašala 0,6 odstotka od bruto plače. Pravilnik sindikata obrtnih delavcev o financiranju in finančnem poslovanju, veljati je začel konec maja, je uvedel enoodstotno članarino.

Zbrana članarina se je do konca maja zbirala in delila na podlagi pravilnika ZSSS. Po tem pravilniku so območne organizacije dobile 78 odstotkov članarine, republiški odbor 16,5 odstotka, ZSSS pa 3,3 odstotka.

Republiški odbor je od članarine lani mesečno povprečno prejel nekaj več kot 343.000 tolarjev. Za najemnino in skupne službe je republiški odbor mesečno odštél po 268.000 tolarjev. Za svoje delo, skupaj s plačami zaposlenih, je republiški odbor porabil 75.000 tolarjev ali 3,6 odstotka članarine.

Po novem pravilniku Sindikata obrtnih delavcev Slovenije pripada republiškem odboru 45 odstotkov članarine, ZSSS 7 odstotkov, 48 odstotkov pa gre območnim organizacijam ZSSS in sindikata obrtnih delavcev.

Ta pravilnik naj bi bil uveljavljen do konca letošnjega leta. Prihodek od članarine bo po uveljavitvi pravilnika omogočal pokritje osnovnih stroškov sindikata na vseh ravneh. Seveda le, če se bo hkrati tudi povečalo število članov.

Drugi prihodki niso stalni in zanesljivi, vendar so vseeno nadomestili prenizke prihodke od članarine. Sindikat obrtnih delavcev na te prihodke v prihodnje ne bo mogel več računati.

Republiški odbor

Republiški odbor je imel s pogodbenima partnerjema stalen dialog o kolektivnih pogodbah za zasebno obrt in za drobno gospodarstvo. Zaradi skrbi za izpolnjevanje in spoštovanje obeh pogodb, je v republiškem odboru že pripravljen predlog izpopolnjenih pogodb, o katerih naj bi se pogajanja začela, takoj ko bo to mogoče.

Republiški odbor je bil aktiven tudi ob vseh postopkih sprememb in dopolnitev delavske zakonodaje. Sodeloval je tudi pri sprejemanju socialnih sporazumov, delitvi sindikalnega premoženja, noveliranju splošne kolektivne pogodbe za gospodarske dejavnosti. Republiški odbor je sodeloval tudi pri protestnih akcijah, ki so potekale v okviru ZSSS.

Sindikata obrtnih delavcev je po novem razporejen tudi na zunaj. K temu je prispevala nova grafična podoba in znaki, ki jih sindikat uporablja v vsakdanjem poslovanju in tudi ob protestih.

Poklicno izobraževanje

Reformo izobraževanja smo v sindikatu razumeli kot možnost vzpostavitve trajne zveze med izobraževalnim in delovnim procesom. Naše vodilo je bilo, da moramo socialni partnerji biti vključeni v odločanje o prilagajanju izobraževalnega sistema.

Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju, tudi številni drugi predpisi, razmejuje pristojnosti države in socialnih partnerjev. Izvedbeni predpisi pa so v pristojnosti ministrstev, vendar nanje sindikat lahko vpliva. Naš interes je bil in bo še naprej vplivati na: vsebino kolektivnih pogodb, vsebino učnih pogodb, zagotavljanje učnih mest in kasnejših možnosti za zaposlitev, usposabljanje kadrov za praktično izobraževanje.

Država je pristojna za sprejetje nomenklature poklicev, ki je podlaga za programe poklicnega usposabljanja in izpopolnjevanja. Gospodarska in obrtna zbornica imata po novem tudi pristojnost predlagati poklice in tudi programe usposabljanja zanje. Sodelujeta tudi pri opravljanju zaključnih izpitov; v dualnem sistemu skrbita za praktično izobraževanje. Ker se učne pogodbe velikokrat ne spoštujejo, jim delo na tem področju ne more biti v ponos. Zaradi tega je po mnenju sindikata obrtnih delavcev in tudi številnih strokovnjakov sistem dualnega izobraževanja že ogrožen.

Poslanstvo sindikata je aktivno sodelovanje z delodajalskimi organizacijami in centrom za poklicno izobraževanje. Ta naloga bo za sindikat tudi v prihodnje izziv – preizkus zmožnosti uveljavljanja svoje vloge v tem sistemu. V strokovnem svetu, kjer ima sindikat svojega predstavnika, imamo tudi možnost soodločanja v vsebini poklicnega in strokovnega izobraževanja.

Sindikata stalno sodeluje tudi s skladi za izobraževanje delavcev in skladi za reševanje stanovanjskih vprašanj. Skupaj z obrtno zbornico je tudi njihov solastnik. Republiški odbor sindikata vsako leto organizira srečanje obrtnih delavcev, ki se jih udeležuje po 2500 v obrti zaposlenih delavcev.

Cilj: notranja krepitev in več sodelovanja z drugimi sindikati

(Iz osnutka programskih usmeritev)

Družbena lastnina, ki naj bi bila namenjena tudi delavcem podjetij drobnega gospodarstva,

je v glavnem prišla v roke novodobnih kapitalistov. Na vse slabšo pravno varnost delavcev poleg sindikatov opozarja le še varuh človekovih pravic.

Dosedaj so bili zaposleni v obrti pri odpusčanju presežnih delavcev skoraj izvzeti, zaposlitve je dobilo celo nekaj novih delavcev. Žal zdaj prihajajo opozorila, da bo zaradi tehnološke zaostalosti, kapitalske šibkosti in slabe konkurenčnosti nosilnih vej gospodarstva prišlo do negativnih gibanj tudi v obrti.

Osnovno vodilo Sindikata obrtnih delavcev Slovenije, ki se organizacijsko povezuje v ZSSS, bo varovanje in ohranjanje pravnih, materialnih in socialne varnosti zaposlenih. Temu cilju bo prilagojena tudi organiziranost sindikata. Na ključnih področjih bo sindikat deloval maksimalno profesionalno, pri tem pa bo uporabljal tudi svoje volonterske sodelavce.

Organiziranost bo sindikat uskladil z dejanskim številom članstva in njegovimi potrebami. Tako bo ravnal tudi, če se bo moral povezati in tesneje sodelovati z drugimi sindikati iz sestave ZSSS. Povezovanje z drugimi sindikati ne sme slabiti moči in akcijske sposobnosti Sindikata obrtnih delavcev Slovenije. Poudarja, da sodelovanje je sindikat obrtnih delavcev skupaj z nekaterimi sindikati že poslal predsedstvu sveta ZSSS, kjer je dobila potrditev.

Program sindikata obrtnih delavcev izhaja iz ocene, da zaposlenim na pragu 21. stoletja ni nič darjano in da je raven pravic odvisna zlasti od tega, kaj zanje doseže sindikat.

Najpomembnejše področje delovanja sindikata bo zato pravna, socialna in materialna varnost delavcev. Zahtevali bodo spoštovanje delovnopravne zakonodaje, delovanje pravnega sistema in ažurnost delovnih in socialnih sodišč.

Obe kolektivni pogodbi – za delavce pri zasebnih delodajalcih in za drobno gospodarstvo – omogočata zaposlenim primerljivo raven pravic iz dela in delovnega razmerja, tudi materialno, pravno in socialno varnost.

Na pogajanjih o prenovljenih pogodbah bo sindikat vztrajal, da se obseg pravic ne sme zmanjšati. Prizadeval si bo, da bi tudi delodajalci doumeli, da so pogajanja namenjena povečanju varnosti zaposlenih. Zadovoljstvo delavcev je namreč eden od ključnih dejavnikov razvoja, ne le za delodajalce, ampak tudi za državo.

Sindikata bo moral tudi na različne načine spremljati uresničevanje določb kolektivnih pogodb, pogodb o zaposlitvi in drugih predpisov.

Ob prizadevanjih za dograjevanje obeh kolektivnih pogodb bo treba določiti tudi cilje v tarifnem delu obeh pogodb, saj so glede tega še nekatere dileme.

Varstvo pri delu

Ob lesarstvu je v obrti največ delovnih nevarnosti. V obrti nastaja tudi zelo veliko delovnih invalidov, ki jih delodajalci ne želijo obdržati v delovnem razmerju. Vse pogostejše se uvaža tudi nočno delo žensk.

Zaradi tega si bo sindikat obrtnih delavcev prizadeval, da bi nova delovnopravna zakonodaja vsebovala najvišje standarde varstva pri delu, še posebej zaščite žensk, invalidov, vajencev, dijakov in pripravnikov. Od delovne inšpekcije bo sindikat zahteval ukrepanje povsod tam, kjer delodajalci kršijo predpise o varnosti pri delu.

Socialna politika

Raven socialne države po opustitvi relativne socialne blaginje določa zlasti kapital. Pri tem se Slovenija zgleduje po državah z nizko stopnjo solidarnosti in vzajemnosti. Zaradi namer o krčenju in zmanjšanju socialnih pravic (zakon v pokojninskem in invalidskem zavarovanju, zakon o varnosti brezposelnih, zakon o delovnih razmerjih) bo sindikat obrtnih delavcev skupaj z ZSSS skušal čimbolj zaščititi dosežene pravice in zavrniti tezo, da je pravice treba zmanjšati zaradi našega vstopanja v EU.

Sindikata bo odločno nasprotoval sklepanju delovnih razmerij za določen čas in podaljševanju delovne in starostne dobe za upokojitve.

Organiziranost

Večja stopnja povezanosti in sodelovanja sindikatov bo ena od osrednjih nalog sindikata obrtnih delavcev. Doseganje tega cilja bo odvisno tudi od pripravljenosti drugih sindikalnih central. Moč sindikata bo treba v še večji meri graditi na povečanju števila članov, krepitvi mreže sindikalnih zaupnikov, optimalizaciji razmerij med delom profesionalcev in volonterjev. Pot k uspehu je odvisna od trdne medsebojne povezanosti in medsebojnega spoštovanja.

Izobraževanje

Pri poklicnem in strokovnem izobraževanju si bo sindikat prizadeval za uzakonitev certifikatnega pridobivanja izobrazbe (poklicev).

Sindikata bo še naprej skrbel za obstoj in stabilnost skladov za izobraževanje in reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev. Da bi se odgovorni delavci sindikata lahko uspešno pogajali, jim bo sindikat zagotovil različne oblike usposabljanja. Organiziral bo tudi strokovne ekskurzije, saj udeležencem omogočajo veliko boljše razgledanost.

Obveščanje

Sindikata obrtnih delavcev se je v sodelovanju s skladi za izobraževanje delavcev leta 1984 odločil izdajati svoje glasilo Delavec v obrti. Ta je nepogrešljiv vir obveščanja zaposlenih, po njem radi sežejo tudi delodajalci. Sedaj izhaja v nakladi 16.500 izvodov, pred leti pa je bila naklada za 5000 izvodov višja. Glede na število obrtnih subjektov in v njih zaposlenih delavcev pa je naklada prenizka, saj marsikoga ne doseže.

Delavec v obrti seznanja zaposlene zlasti z aktivnostjo sindikata, razlagami delovnopravnih vprašanj, aktivnostmi skladov za izobraževanje delavcev, spremembami na plačnem področju, izračuni dohodnine in še marsičem.

Obveščanje članstva bo tudi v prihodnje v veliki meri vezano na glasilo Delavec v obrti. Cilj sindikata je, da bi to glasilo prejemal vsak član sindikata, dostopno pa naj bi bilo vsem zaposlenim v obrti in drobnem gospodarstvu. Sindikat obrtnih delavcev bo svoje aktiviste in članstvo obveščal tudi prek Nove Delavske enotnosti.

Sicer pa popotnica vsem listinam, ki bodo predmet obravnave in sprejema na 7. redni skupščini sindikata, najlepše odseva iz navedenega predsednika sindikata za skupščino – sindikatu in delavcem ni bilo nikoli nič podarjeno.

Pripravil: F. K.

Odmera pokojnine po predlogu zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju

Po predlogu novega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju se bo spremenil način odmere pokojnin. S temi spre-

Kot rezultat vseh navedenih ukrepov je predvidena zelo ugodna odmera pokojnin, zlasti za zavarovanke, ki bodo ob uveljavitvi no-

vega zakona že blizu upokojitve in bodo zaradi postopnega dvigovanja minimalnih starosti primorane delati dlje od sedaj veljavnih 35 let.

SEDANJA UREDITEV

MOŠKI:

35 % pok. osnove (za 15 let)
+ za vsako nadaljnje leto dobe po 2 %

ŽENSKE:

40 % pok. osnove (za 15 let)
+ po 3 % za vsako leto od 15-20 let
+ po 2 % za vsako leto dobe nad 20 let
največ 85 % pok. osnove (za 35 let dobe)

PREDLAGANA UREDITEV

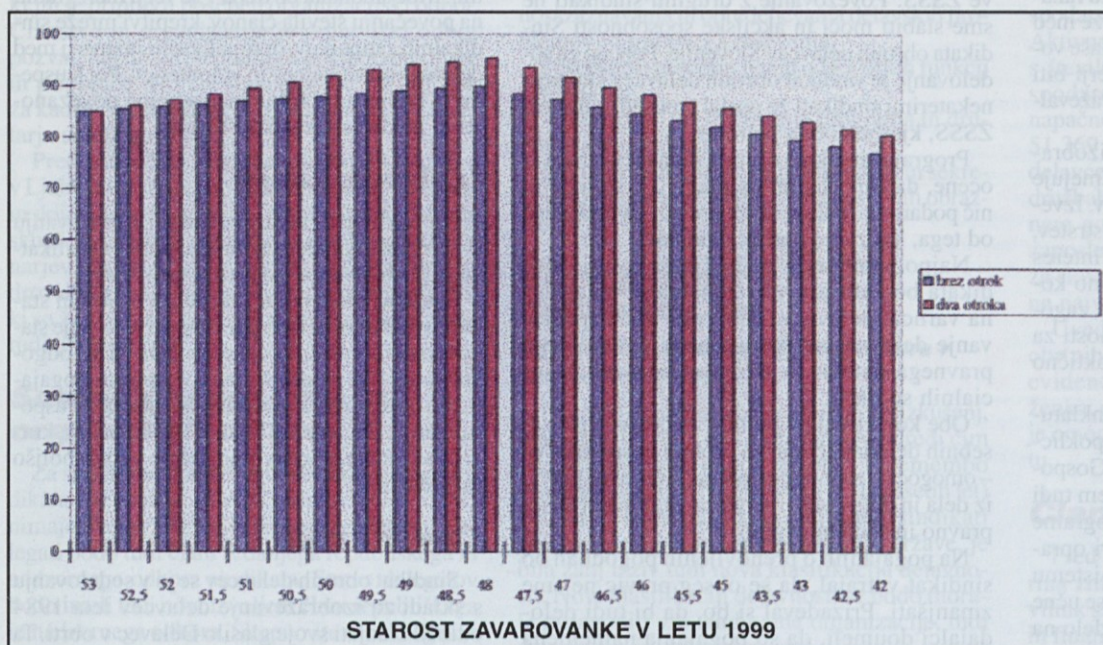
MOŠKI in ŽENSKE:

32,5 % pok. osnove za 15 let dobe
+ največ 85 % pok. osnove (za 40 let)
po 1,5 % pok. osnove za vsako dodatno leto pok. dobe, brez zgor-nje omejitve

PREHODNO OBDOBJE

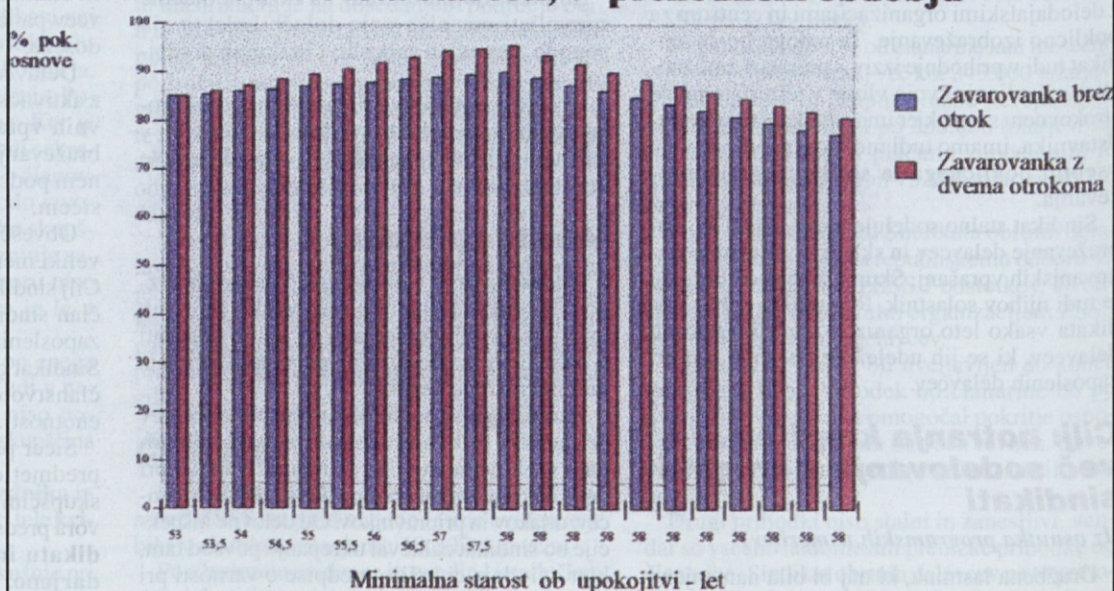
Odstotek za odmero pokojnine po sedanji ureditvi za vsa leta pokojninske dobe do reforme

+ po 1,5 % pok. osnove za vsako dodatno leto pok. dobe, brez zgor-nje omejitve.



membami naj bi zavarovance spodbudili za kasnejše upokojevanje. Do tega bi prišli predvsem s postopnim dviganjem minimalnih starostnih pogojev za zavarovanke tako, da bi se razlika med ženskami in moškimi od sedanjih petih let znižala na dve leti, zlasti pa s tem, da bo lestvica za odmero pokojnin odprta, torej bo vsako leto zavarovanja nagrajeno z večjo pokojnino, ne pa tako, kot velja po sedanji ureditvi, ko se za odmero pokojnine upošteva največ 35 let (ženske) oziroma največ 40 let (moški) pokojninske dobe. Poleg tega se bo pokojnina, odmerjena glede na dopolnjeno pokojninsko dobo in povprečje plač v določenem obdobju, povečala za vsako leto upokojitve po dopolnitvi minimalnih starostnih pogojev. Predložene so tudi spodbude za starševstvo in za zavarovanje pred 18. letom starosti.

Odmera pokojnine zavarovanki, ki je bila brez prekinitev zavarovana od 18. leta starosti, v prehodnem obdobju



To odmero prikazujemo na sliki. Gre za zavarovanke, ki so bile brez prekinitev zaposlene od svojega 18. leta starosti in bodo v naslednjem letu že dopolnile minimalno starost za upokojitev s 35 leti pokojninske dobe, ter za vse druge generacije zavarovank, ki bodo dopolnile minimalne pogoje za upokojitev v prehodnem obdobju. Očitno je, da bodo prav tiste zavarovanke, ki bodo ob uveljavitvi novega zakona stare okrog 48 let, pridobile najvišje pokojnine. Od sedanje odmere absolutno nižje pokojnine bodo pridobile le zavarovanke, ki jim do upokojitve manjka še več od 15 let. Te zavarovanke si bodo svoj gmotni položaj v starosti lahko izboljšale z dopolnilnim zavarovanjem, ki ne bo obremenjeno s prispevki in davki.

Dobro slika, vendar nekoliko manj izrazito, dobimo tudi pri drugih značilnih skupinah zavarovancev.

Minimalna in polna upokojitvena starost za posamezne generacije zavarovank s polno pokojninsko dobo in odmera pokojnin (brez olajšav), če so bile zavarovane od 18. leta starosti in odložijo upokojitev za tri leta po dopolnitvi minimalne starosti za upokojitev s polno dobo

Datum rojstva		minimalna starost ¹		polna starost		skupna doba ²			odmera pokojnine (minimalni pogoji + 3 leta)			
od	do	v letu	let	v letu	let	skupaj	stara (let) ³	nova (let) ⁴	stari % ⁵	novi % ⁶	bonus % ⁷	skupaj
	30.6.1946	1999	53,0	1999	53,0	38	35	3	85%	4,50	5,4	94,33%
1.7.1946	31.12.1946	2000	53,5	2000	53,5	38,5	34,5	4	84	6,00	5,4	94,07
1.1.1947	30.6.1947	2001	54,0	2001	54,0	39	34	5	83	7,50	5,4	93,81
1.7.1947	31.12.1947	2002	54,5	2002	54,5	39,5	33,5	6	82	9,00	5,4	93,54
1.1.1948	30.6.1948	2003	55,0	2003	55,0	40	33	7	81	10,80	5,4	93,28
1.7.1948	31.12.1948	2004	55,5	2004	55,5	40,5	32,5	8	80		5,4	93,28
1.1.1949	30.6.1949	2005	56,0	2005	56,0	41	32	9	79		5,4	92,75
1.7.1949	31.12.1949	2006	56,5	2006	56,5	41,5	31,5	10	78		5,4	92,49
1.1.1950	30.6.1950	2007	57,0	2007	57,0	42	31	11	77		5,4	92,22
1.7.1950	31.12.1950	2008	57,5	2008	57,5	42,5	30,5	12	76		5,4	91,96
1.1.1951	30.6.1951	2009	58,0	2009	58,0	43	30	13	75		5,4	91,70
1.7.1951	31.12.1951	2009	58,0	2010	58,5	43	29,5	13,5	74		5,4	91,43
1.1.1952	30.6.1952	2010	58,0	2011	59,0	43	29	14	73		5,4	91,17
1.7.1952	31.12.1952	2010	58,0	2012	59,5	43	28,5	14,5	72		5,4	90,77
1.1.1953	30.6.1953	2011	58,0	2013	60,0	43	28	15	71		3,6	89,10
1.7.1953	31.12.1953	2011	58,0	2014	60,5	43	27,5	15,5	70		1,8	87,29
1.1.1954	30.6.1954	2012	58,0	2015	61,0	43	27	16	69		0,0	85,50
1.7.1954	31.12.1954	2012	58,0	2016	61,5	43	26,5	16,5	68		0,0	85,25
1.1.1955	30.6.1955	2013	58,0	2017	62,0	43	26	17	67		0,0	85,00
1.7.1955	31.12.1955	2013	58,0	2018	62,5	43	25,5	17,5	66		0,0	84,75
1.1.1956	30.6.1956	2014	58,0	2019	63,0	43	25	18	65		0,0	84,50

¹ postopno dvigovanje starostnega pogoja za zavarovanke s polno pokojninsko dobo po 6 mesecev na leto in leto, v katerem jo bo zavarovanka dopolnila

² skupna doba, ki jo bo dosegla zavarovanka, ki je brez prekinitve zavarovanja od 18. leta starosti do dopolnitve minimalnih pogojev za upokojitev.

³ pokojninska doba dosežena pred reformo (pred 1999).

⁴ pokojninska doba, dosežena po reformi.

⁵ odstotek za odmero pokojnine po stari lestvici za dobo do reforme (eno leto je 2 odstotni točki).

⁶ odstotek za odmero pokojnine po novi lestvici za dobo, dopolnjeno po reformi (eno leto je po 1,5 odstotne točke).

⁷ malus za zavarovanko s 40 leti pokojninske dobe znaša 0,2% odmerjene pokojnine za vsak mesec pred polno starostjo.

Minimalna in polna upokojitvena starost za posamezne generacije zavarovank s polno pokojninsko dobo in odmera pokojnin (brez olajšav), če so bile zavarovane od 18. leta starosti

Datum rojstva		minimalna starost ⁸		polna starost		skupna doba ⁹			odmera pokojnine (minimalni pogoji)			
od	do	v letu	let	v letu	let	skupaj	stara (let) ¹⁰	nova (let) ¹¹	stari % ¹²	novi % ¹³	malus % ¹⁴	skupaj
	30.6.1946	1999	53,0	1999	53,0	35	35	0	85%	0	0	85%
1.7.1946	31.12.1946	2000	53,5	2000	53,5	35,5	34,5	1	84	1,5	0	85,5
1.1.1947	30.6.1947	2001	54,0	2001	54,0	36	34	2	83	3	0	86
1.7.1947	31.12.1947	2002	54,5	2002	54,5	36,5	33,5	3	82	4,5	0	86,5
1.1.1948	30.6.1948	2003	55,0	2003	55,0	37	33	4	81	6	0	87
1.7.1948	31.12.1948	2004	55,5	2004	55,5	37,5	32,5	5	80	7,5	0	87,5
1.1.1949	30.6.1949	2005	56,0	2005	56,0	38	32	6	79	9	0	88
1.7.1949	31.12.1949	2006	56,5	2006	56,5	38,5	31,5	7	78	10,5	0	88,5
1.1.1950	30.6.1950	2007	57,0	2007	57,0	39	31	8	77	12	0	89
1.7.1950	31.12.1950	2008	57,5	2008	57,5	39,5	30,5	9	76	13,5	0	89,5
1.1.1951	30.6.1951	2009	58,0	2009	58,0	40	30	10	75	15	0	90
1.7.1951	31.12.1951	2009	58,0	2010	58,5	40	29,5	10,5	74	15,75	1,2	88,7
1.1.1952	30.6.1952	2010	58,0	2011	59,0	40	29	11	73	16,5	2,4	87,35
1.7.1952	31.12.1952	2010	58,0	2012	59,5	40	28,5	11,5	72	17,25	3,6	87,1
1.1.1953	30.6.1953	2011	58,0	2013	60,0	40	28	12	71	18	4,8	84,73
1.7.1953	31.12.1953	2011	58,0	2014	60,5	40	27,5	12,5	70	18,75	6	83,42
1.1.1954	30.6.1954	2012	58,0	2015	61,0	40	27	13	69	19,5	7,2	82,13
1.7.1954	31.12.1954	2012	58,0	2016	61,5	40	26,5	13,5	68	20,25	8,4	80,84
1.1.1955	30.6.1955	2013	58,0	2017	62,0	40	26	14	67	21	9,6	79,55
1.7.1955	31.12.1955	2013	58,0	2018	62,5	40	25,5	14,5	66	21,75	10,8	78,27
1.1.1956	30.6.1956	2014	58,0	2019	63,0	40	25	15	65	22,25	12	76,78

⁸ postopno dvigovanje starostnega pogoja za zavarovanke s polno pokojninsko dobo po 6 mesecev na leto in leto, v katerem jo bo zavarovanka dopolnila

⁹ skupna doba, ki jo bo dosegla zavarovanka, ki je brez prekinitve zavarovanja od 18. leta starosti do dopolnitve minimalnih pogojev za upokojitev.

¹⁰ pokojninska doba dosežena pred reformo (pred 1999).

¹¹ pokojninska doba, dosežena po reformi.

¹² odstotek za odmero pokojnine po stari lestvici za dobo do reforme (eno leto je 2 odstotni točki).

¹³ odstotek za odmero pokojnine po novi lestvici za dobo, dopolnjeno po reformi (eno leto je po 1,5 odstotne točke).

¹⁴ malus za zavarovanko s 40 leti pokojninske dobe znaša 0,2% odmerjene pokojnine za vsak mesec pred polno starostjo.

Minimalna in polna upokojitvena starost za posamezne generacije zavarovancev s polno pokojninsko dobo in odmera pokojnin (brez olajšav), če so bile zavarovani od 18. leta starosti pri upokojitvi pri 58 in pri 61. letih starosti

Datum rojstva		minimalna starost		polna starost		odmera pokojnina pri minimalni starosti (58 let)				odmera pokojnine (minimalni pogoji + 3 leta)			
od	do	v letu	let	v letu	let	stari % ¹⁵	novi % ¹⁶	malus % ¹⁷	skupaj	stari % ¹⁸	novi % ¹⁹	bonus % ²⁰	skupaj
	30.6.1941	1999	58,0	1999	58,0	8,5%	0,00	0,0	8,5%	85%	4,50	5,4	94,33%
1.7.1941	31.12.1941	2000	58,0	2000	58,5	84	0,75	1,8	83,14	84	5,25	5,4	94,07
1.1.1942	30.6.1942	2001	58,0	2001	59,0	83	1,50	3,6	81,46	83	6,00	5,4	93,81
1.7.1942	31.12.1942	2002	58,0	2002	59,5	82	2,25	5,4	79,70	82	6,75	5,4	93,54
1.1.1943	30.6.1943	2003	58,0	2003	60,0	81	3,00	7,2	77,95	81	7,50	3,6	91,69
1.7.1943	31.12.1943	2004	58,0	2004	60,5	80	3,75	9,0	76,21	80	8,25	1,8	89,34
1.1.1944	30.6.1944	2005	58,0	2005	61,0	79	4,50	10,8	74,48	79	9,00	0,0	88,00
1.7.1944	31.12.1944	2006	58,0	2006	61,5	78	5,25	12,6	72,76	78	9,75	0,9	86,96
1.1.1945	30.6.1945	2007	58,0	2007	62,0	77	6,00	14,4	71,05	77	10,50	1,8	85,92
1.7.1945	31.12.1945	2008	58,0	2008	62,5	76	6,75	16,2	69,34	76	11,25	2,7	84,89
1.1.1946	30.6.1946	2009	58,0	2009	63,0	75	7,50	18,0	67,65	75	12,00	3,6	83,87
1.7.1946	31.12.1946	2009	58,0	2010	63,5	74	8,25	19,8	65,96	74	12,75	4,5	82,85
1.1.1947	30.6.1947	2010	58,0	2011	64,0	73	9,00	21,2	64,62	73	13,50	5,4	81,83
1.7.1947	31.12.1947	2010	58,0	2012	64,5	72	9,75	23,0	62,50	72	14,25	6,3	80,82
1.1.1948	30.6.1948	2011	58,0	2013	65,0	71	10,50	24,8	61,29	71	15,00	7,2	78,95

¹⁵ odstotek za odmero pokojnine po stari lestvici za dobo do reforme (eno leto je 2 odstotni točki).

¹⁶ odstotek za odmero pokojnine po novi lestvici za dobo, dopolnjeno po reformi (eno leto je po 1,5 odstotne točke).

¹⁷ malus za zavarovanko s 40 leti pokojninske dobe znaša 0,2% odmerjene pokojnine za vsak mesec pred polno starostjo.

¹⁸ odstotek za odmero pokojnine po stari lestvici za dobo do reforme (eno leto je 2 odstotni točki).

¹⁹ odstotek za odmero pokojnine po novi lestvici za dobo, dopolnjeno po reformi (eno leto je po 1,5 odstotne točke).

²⁰ malus za zavarovanko s 40 leti pokojninske dobe znaša 0,2% odmerjene pokojnine za vsak mesec pred polno starostjo.



Ciril Urek je na nagovor kolegice Tjaše nedavno kupil fotoaparat. Preizkušal ga je že na razširjeni konferenci območne organizacije ZSSS za Zasavje, ki je bila pred dvema tednoma blizu Izlake. Čeprav nam je dal tudi svoj posnetek, objavljamo le našega. Če nam ne verjamete, si pri prvem obisku v Trbovljah oglejte nastajajočo dokumentacijo. Sicer pa nam je naš Saško zaupal, da bosta kljub temu s Cirilom še naprej velika prijatelja.

Dekolte

"Fantje, ali kdo ve, kaj je to dekolte?"

"Natančno ne vem. Slišal sem samo, da je moja sestra enkrat z njim ujela fanta, drugič pa prehlad."

Nova pot

"Mama, ti si mi vedno govorila, da gre ljubezen skozi želodec."

"Res je. In zakaj mi to praviš?"

"Ne boš verjela, včeraj sem odkrila še eno pot!"

Čevlji

"Ne vem, kaj bi naredila: nenehno mislim na fanta, ki me je zapustil?"

"Nič lažjega. Obuj si nove in premajhne čevlje! Zagotavljam ti, da ne boš več mogla misliti na nič drugega kot samo nanje..."

Modna revija

Na modni reviji reče žena možu: "Po vsaki modni reviji, ko vidim, kako so manekenke odlično oblečene, si zaželim novo obleko!"

"Jaz pa novo ženo!"

Utrujenost

Žena se je pohvalila sosedu, kako ji mož pomaga pri domačih opravilih, odkar je slišal, da ženske boljše seksajo, če so spočite.

"Pa je to res?"

"Ne vem. Zadnje čase je za te stvari preveč utrujen!"

Jahanje

"Žena, v nedeljo me ves dan ne bo doma, ker grem jahat."

"Jahanje odpade. Kobila je ravnokar telefonirala, da je zbolela."

Nogometna tekma

"Šef me je nadrl, ker sem bil včeraj med delovnim časom na nogometni tekmi?"

"Kdo pa mu je povedal?"

"Nihče. Sedel je za mano!"

Odločni ne

"Danes sem svojemu šefu odločno rekla - ne!"

"Kaj pa je hotel od tebe?"

"Vprašal me je, ali sem poročena!"

Prijetno opravilo

Dva vajenca skozi ključavnico gledata, kako se mojster valja po snažilki.

"To pa mora biti prijetno," reče prvi drugemu.

"Misliš? Zakaj?"

"Če ne bi bilo, bi mojster to delo podtaknil nama!"

Odkritost

Na sodišču je sodnik vprašal šoferja in njegovega sovoznika:

"Torej priznata, da sta ukradla polno cisterno vina?"

"Da."

"Kam sta dala vino?"

"Prodala sva ga."

"In kje je denar?"

"Zapila sva ga!"

Prisega

"Draga, sem res tvoj prvi?"

"Da, dragi. Priščem pri svojih otrocih!"

Humoreska

"Ali ste že slišali, da danes po 'šihu' strugar Tine organizira poslovilno srečanje? Vsi ste vabljeni!" je pred dnevi pri malici dejal njegov kolega Lojze.

"Kakšen srečnejš je ta Tine? Kje pa si je v teh težkih časih našel novo službo?" sem povprašal.

"Ne govori neumnosti!" me je takoj prekinil Lojze. "Tineta so opredelili kot trajno presežnega delavca. Zato, da bi mu na zavodu za zaposlovanje povečali konkurenčno sposobnost na trgu dela, so ga poslali na preusposabljanje," mi je pojasnil Lojze.

"Za kaj pa ga bodo preusposobili?"

"Postal bo maser. Ti bodo imeli menda dobre zaposlitvene možnosti, ko se bo pri nas začel razvijati tujski turizem!"

"Kje pa je naša snažilka Ljubica, ki je nisem videl že dva tedna?" sem povprašal.

"Tudi njo so poslali na preusposabljanje, ker jo bodo odpustili. Po novem naj bi bila frizerka."

"Ali jo to veseli?"

"Kdo ve? Doslej je frizirala samo direktorjevo pudlico?"

"Fantje, to pa še ni vse," se je v pogovor vmešal rezkar Vili. "Tudi moji sodelavci bodo morali na preusposabljanje."

"Mojega sodelavca nameravajo narediti za natakarja, drugega za barmana, tretjega pa za računalničarja. To so trenutno deficitarni poklici, ki imajo lepe zaposlitvene možnosti."

"Kaj pa počne naš vratar?"

"Preusposablja se za varnostnika!"

"To je neverjetno! Kako pa je vse te spremembe mogoče pojasniti?"

"Naš direktor je rekel samo to, da moramo vsi skupaj slediti času!"

"Ali ne bi bilo boljše, če bi se on usposobil in odprl našemu podjetju, ki propada, novo perspektivo?"

"Ah, Jože, to pa ni mogoče. On ima samo osnovno šolo in za kaj takega ni dovolj pameten. Zato mu ne preostane nič drugega kot da ostane zvest pravi politični stranki, ki ga je postavila na položaj, in da preusposobi vse druge, saj bo podjetje, ki ga vodi, zagotovo propadlo. Pri nas namreč velja pregovor: Česar Janez ne zna, se bo namesto njega naučil Jenezek!"

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije organizira seminar

“KAJ MORA DELAVSKI PREDSTAVNIK V NADZORNEM SVETU VEDETI O POSLOVANJU GOSPODARSKE DRUŽBE – UVODNA ZNANJA”

Cilji: Namen izobraževalnega seminarja je usposobitev delavskih predstavnikov v nadzornih svetih gospodarskih družb za čim bolj učinkovito delovanje v teh organih.

Namembnost: Seminar je namenjen delavskim predstavnikom v nadzornih svetih gospodarskih družb, članom svetov delavcev ter sindikalnim funkcionarjem in strokovnim delavcem sindikatov dejavnosti, območnih organizacij ZSSS in Zveze.

Pogoj za udeležbo na seminarju je članstvo v enem od sindikatov dejavnosti, ki so združeni v Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije.

Cas in kraj izvedbe: Seminar bo potekal od 3. do 4. novembra 1998 v Sindikalnem izobraževalnem centru, v Radovljici, Gradnikova 1.

PROGRAM SEMINARJA:

1. dan, torek, 3. november 1998

Tema: GOSPODARSKA DRUŽBA IN NOVO POSLOVNO OKOLJE

Dopoldan

- Konsolidacija lastniške strukture
- Optimizacija kapitala
- Prezemi in obramba pred prevzemi
- Komuniciranje z delničarji

Predavatelj: **Matjaž Logar, dipl. iur., svetovalac za pravno-gospodarske zadeve, specialist za interni trg in terminsko poslovanje**

Popoldne

- Dividendna politika
- Nagrajevanje managementa in zaposlenih (opcijski in delniški načrti)

Predavatelj: **Leonardo F. Peklar, dipl. iur. in diplomant Bobson Collegea iz programa za podjetniško svetovanje, strokovnjak za trg vrednostnih papirjev.**

2. dan, sredo, 4. november 1998

Tema: STRATEŠKA PRENOVA GOSPODARSKE DRUŽBE

Dopoldan

- Kako do strateški ciljev in korporacijske kulture
- Strateški poslovni načrt, načrtovanje in izvajanje
- Delavnica

Predavatelj: **mag. Marjan Peršak, spec. managementa in magister sociologije, strokovnjak za korporacijsko kulturo in strateški management**

Popoldne

- Finančna analiza in strategija
- Delavnica

Predavateljica: **mag. Cvetka Peršak, finančna izvedenka, cenilka podjetij**

Metode dela: predavanje, individualno in skupinsko delo, delavnica.

Rok za prijavo: Prijave za seminar na izpolnjeni prijavnici pošljite na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Ljubljana, Dalmatinova 4, najkasneje do 26. oktobra 1998.

Seminar bomo izvedli, če bo 20 prijav. Če bo prijav več, bomo preostale prijave uvrstili na naslednji seminar.

Kotizacija: Cena seminarja, ki vključuje tudi obsežno strokovno gradivo, znaša 27.000 SIT za posameznega udeleženca. Prijavnici za seminar je treba priložiti potrdilo o plačilu kotizacije.

Kotizacijo nakažite na ŽR Zveze svobodnih sindikatov Slovenije št.50101-678-47511. Na virmanu pod namen nakazila pripišite "Seminar III., sklic na številko 08".

Za udeležence, ki želijo biti nastanjeni v SIC Radovljica, je treba to navesti pod ustrezno rubriko v prijavnici.

Stroški bivanja in prehrane se poravnajo v SIC (polni penzion v dvoposteljni sobi je 6.550 SIT)

Dodatne informacije: Odgovore na dodatna vprašanja v zvezi s tem seminarjem dobite pri Vandi Rešeta na telefonski številki 061/316-489 in pri Jožici Anžel na telefonski številki 061/13 10 033, interna 282 ali 061/316 489.

Vodja izobraževanja pri Svetu ZSSS:

Vanda Rešeta

Prijavnica in drugi razpisni pogoji za gornji seminar so bili objavljeni v prejšnji številki Nove Delavske enotnosti.

A. POČITNIŠKE ZMOGLJIVOSTI, KI VAM JIH NUDIMO: BOHINJ: dve alpski počitniški hišici za po 6 oseb – 100 m od jezera. Cena 9.200 SIT na dan. Vikend – petek do nedelje 20.000 tolarjev. **POKLJUKA:** počitniški dom MK, dve- in štiriposteljni apartmaji, cena 7.600 SIT oz. 9.200 SIT dnevno; – brunarica MK za skupno 8 oseb. Cena za najem delotne brunarice je 18.500 SIT dnevno. **PLANICA:** počitniški dom – sobe, etažni TWC, polpenzion 3.600 SIT dnevno. **KRANJSKA GORA:** garsonjera za 4 osebe, cena 6.800 SIT dnevno; – počitniški dom v GALERSAH, za 2 do 4 osebe, polpenzion 4.400 SIT. **CATEZ:** hišice za 5 oseb, bogata oprema, cena od 7.800 SIT dnevno. **DOLENJSKETOPLICE – GOSTIŠČE:** športnorekreacijska ponudba, popusti v toplicah. Dvo-, tri- ali štiriposteljne sobe. Cena nočitev je 4.400 SIT, polpenzion 5.700 SIT. **POČITNICE NA PODEŽELJU: DOBROVA – SENOVO:** Turistična kmetija Na Terogu (Kristina Perko); **TOMAJ – DUTOVLJE:** Turistična kmetija Škerlj (Izidor Škerlj); **DRBETINCI PRI PUJU:** kmetija **PRI KAPELI** – družina Justine Veršič vas samo 15 km od Ptuja preseneti s prvovrstno domačo kuhinjo. Priprave za Martinovo že potekajo.

B. SINDIKALNI IZLETI: Sindikalni izlet v POSOČJE: Most na Soči, kosilo na rečni ladji, Kobarid – muzej 1. svetovne vojne, na povratku ogled Vipavske kleti, pokušina vin in zabavni večer. **IDRIJA:** enodnevni izlet v Antonijev rov rudnika živega srebra, Kobarid – muzej 1. svetovne vojne. **VIPAVSKA DOLINA:** enodnevni izlet: Kostanjevica, Štanjel, Križ, Lipica, kosilo, Vipava, ogled Vipavske kleti, degustacija in večerja z zabavo. **BELA KRAJINA:** ogled Metlike – pokrajinski muzej, muzej gasilstva na Slovenskem in vinska klet, obisk več domačij s prikazom domače obrti. Pozno kosilo. **DUNAJ – DONAVA – BUDIMPEŠTA:** dvo- ali tridnevni vodeni izlet, ogled Dunaja, večerja, nočitev. Zjutraj prevoz s hidrogliserjem po Donavi do Budimpešte, ogled, večerja, nočni ogled Budimpešte, nočitev in povratek.

C. REZEREVACIJE AVIJSKIH ALI LADIJSKIH VOZOVNIC

D. POČITNICE IN DOPUSTIV POSEZONI 1998: POREČ – hoteli: polpenzion v dvoposteljni sobi, 7 dni. Cene na osebo po 10. oktobru: Tamaris 29.400 SIT, Pical 32.500 SIT, Fortuna 34.700 SIT, Diamant 29.200 SIT, Kristal 24.200 SIT, Rubin 22.400 SIT, Delfin 28.500 SIT, Zorna 26.900 SIT. **MAKEDONIJA – OHRID:** zelo ugodne posezonske cene. Redna letalska zveza iz Ljubljane.

E. SEJMI: BOLOGNA – gradbeni sejem SAIE, 14. do 18. oktober, dvodnevni izlet 13.300 SIT. **HANNOVER – EURO-BLECH** tehnika obdelave pločevine, 20. do 24. oktobra, letalski prevoz, 4 dni, cena 132.700 SIT. **FRANKFURT** – knjižni sejem, 7. do 12. oktobra, 4 dni, cena 125.000 SIT. **CHICAGO – GRAPH EXPO**, največji sejem tiskarstva, 25. do 28. oktober.

Atris sprejema naročila sindikalnih organizacij za organizacijo MARTINOVANJA V SLOVENSKEH GORICAH 6. novembra.

Metod Zalar, direktor borze



DELAVSKA HRANILNICA d.o.o.
 Ljubljana, Dalmatinova 4

ČLANI SINDIKATOV NE PREZRITE PONUDBE VAŠE DELAVSKE HRANILNICE !

Posojila so za vas ugodna, obrestne mere so **znižane, zmanjšani** so tudi stroški zavarovanja in stroški vodenja posojila, posojila so odobrena v dveh dneh.

Posojila so **gotovinska** za roke vračila od 6 do 60 mesecev. Ta posojila so še posebej zanimiva za nakupe avtomobilov, za različne nakupe stanovanjske in gospodinjske opreme s trgovinskimi popusti.

Naša posojila so vam lahko v pomoč za odplačilo drugega, manj ugodnega posojila.

Posojila od 60 do 120 mesecev so namenska za nakup trajnih dobrin (stanovanje, gradbeni materiali in podobno). Namenska posojila se koristi 40% v gotovini in 60% po računu. Namenska dolgoročna posojila se zavaruje s plačilom stroškov zavarovanja in enim porokom ali z dvema porokoma.

Obrestne mere smo znižali in vam omogočili, da bo posojilo za vas manjše breme.

rok vračila obrestna mera

• 6 mesecev	T+ 4.5%
• 12 mesecev	T+ 5.0%
• 24 mesecev	T+ 5.5%
• 36 mesecev	T+ 6.0%
• 48 mesecev	T+ 6.2%
• 60 mesecev	T+ 6.4%
• 72 mesecev do 120 mesecev	T+6.6% do T+ 7.4%

Še vedno lahko koristite izjemno ugodna posojila za oddih v vseh slovenskih zdraviliščih, za nakup računalnikov in stavbnega pohištva z obrestno mero **T+0%**.

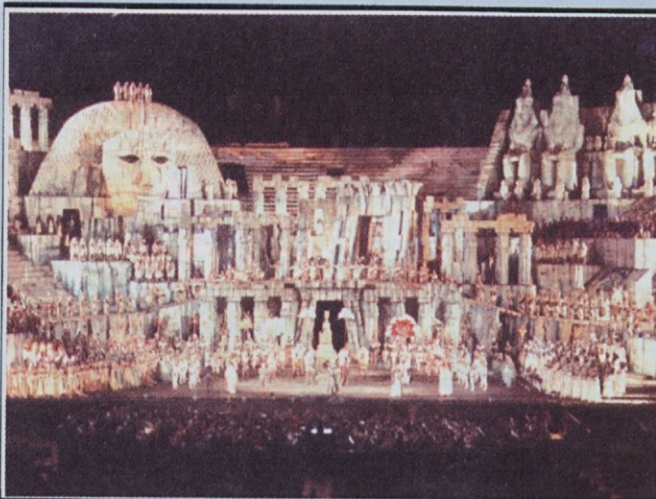
Ni kaj dodati, smo najugodnejši, zato ker smo vaši.

Vaše finančne cilje bomo rešili kvalitetno in hitro, zato nas pokličite: 061/3000-200.

Ljubljana, september 1998

služba za poslovanje z občani

DELAVSKA HRANILNICA
 d.o.o.
 LJUBLJANA, Dalmatinova 4



Nova Delavska enotnost	TRIZLOŽNA PESNIŠKA STOPICA	STARO-INDIJSKI PESNIK	NESPA-METNO DEJANJE	KEMIJSKI ZNAK ZA ERBIJ	Nagradna križanka	RAHEL PREMİK ZRAKA	ČRTA, KI VEŽE TOČKE Z ENAKO TEMPERATURO	FRANCOSKI FILOZOF DESCARTES	NEKDANJI LJUBLJANSKI SKOF (Tomaž)
NAŠ PESNIK ZAJC					OBARVANO JAJCE				
					NEUMNEŽ				
BLAŽILEC PRI AVTOMOBILU									
RIMSKI CESAR (Mark Avrelij)				DEPARTMA V FRANCIJI					
MAJHNA KOLIČINA				PODLASICI POD ŽIVAL					
SL. SLIKAR (Kostja)						BARVA KOŽE			
						DVOJICA			
1								KONČANJE GRADNJE	POKRAJINA V VIETNAMU
		TONE ROP			REKA NA J. BOLGARİJE				
					AF. GOZDNA ŽIRAFÄ				
	ZBADLJIV, ZADIRČEN ČLOVEK	VLADIMIR MAKUC	PRIIPADNIK MORMONOV						
			BAHAČ						
						NEKDANJI TURSKI VELIKAS			
						ŠOL. OCENA			
							RADO MURNIK		
		STEKLENA CEVKA					HIMALAJSKA KOZA		
		ZORANA ZEMLJA							MEDENA ROSA
OTOK PRED VENEZUELO									
STROK ZA AGRONOMIJO									BREZ-OBLIČNA GMOTA
	ANA ROJE			STARO-NORDIJSKI BOG	ZAKONČEV OČE	GLAVNO MESTO ITALIJE			
	PASTIR OVC					OKRASEK			
							TOBIAS ASSER		
							RAZVEZA		
		BRITANSKI PRESTOLO-NASLEDNIK							
		KRALJEVINA V JUŽNI HIMALAJI	BAZA TEMELJ						
			LUKNJAČ						
			NATAŠA RALIJAN					SPLET LAS	OSMI ME-SEC JUDOV-SKEGA KOLEDARJA
				ČUTILO ZA VID	RISAR MUSTER				
					LEPOTNA KRALJICA				
	UM. RADIO-AK. ELEMENT								
	NEDA UKRADEN								
			KANAL ZA INSTALACIJO						
			RIBIČ, KI LOVI Z OSTMI						



GESLA NAGRADNE KRIŽANKE št. 35 (8. 10. 1998):

1: 2:

3:

Gesla iz današnje nagradne križanke napišite na označena polja, izrežite in pošljite nalepljeno na dopisnici na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije – Svet, Dalmatinova 4, Ljubljana. Tudi tokrat je nagrada 5000 tolarjev, zato ne pozabite napisati svoj tečen naslov in davčno številko. Upoštevali bomo pravilne rešitve, ki bodo prispеле do **ponedeljka, 19. oktobra** letos.

Pravilna rešitev gesel iz 33. številke Nove Delavske enotnosti: 1. **VNUK ANDREA**, 2. **PRINC ALBERT**, 3. **KNEZ RAINIER**. Nagrado 5000 tolarjev prejme **Ivo Rajh**, Slamnjak št. 8, 9240 Ljutomer. V prejšnji številki smo pomotoma pozabili objaviti nagrajenca(ko) nagradne križanke št. 32, ki jo prejme **Nina Januš**, Sladkogorska c. 30, 2215 Ceršak. Nagradi bomo poslali po pošti.

S A L O M O N O V
U G A N K A R

IZHAJA VSAK PETEK! BOGATE NAGRADE!